БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 165 (17.745). • 17 июль 1980 йил, пайшанба • Баҳоси 2 тийин.

НАМУНА КЎРСАТИБ

«Наманганводстрой» трестига қарашли қурилиш-монтаж бошқармасининг машинист скреперчиси, КПСС XXV съезди делегати Эркин Содиқов икки беш йиллик плани топшириқларини муддатидан илгари бажарди. Скреперчи Э. Қодирназаров, экскаватор машинисти «Ҳурмат Белгиси» ордени кавалери К. М. Казначеев ҳам ана шундай муваффақиятга эришдилар. Трестда эса ҳаммаси бўлиб 200 га яқин киши тиғиз график асосида меҳнат қилмоқда. (УзТАГ).

КПСС XXVI СЪЕЗДИНИ ЛЕНИНЧАСИГА КУТИБ ОЛАЙЛИК!

МЕХАНИЗАТОР МИНБАРИ

АГРЕГАТЛАРНИ ШАЙЛАЙЛИК

Республикамиз пахтакорлари бу йил она-Ватанга камида 5 миллион 850 минг тонна «оқ олтин» армуғон этишни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйганлари ҳаммамизга маълум. Шундан 3 миллион 850 минг тоннаси машиналар билан териб олинади. Бу улуғвор, айни вақтда мураккаб вазифани амалга оширишда ҳар бир механизатор ғайрат кўрсатмоғи лозим. «Зангори кема»ларнинг бутун пахта терими мавсумида узлуксиз, бенуқсон ишлаши учун уларни пухта шайлаш керак. Мен ана шу масалада айрим тажрибаларим билан ўртоқлашишни маъқул кўрдим.

Пахта териш машинасини ремонт қилиш пайтида нималарга кўпроқ эътибор бериш лозим? Пахта теримига тушишдан олдин териш аппаратини синчковлик билан кўздан кечириш керак. Шпинделларнинг муқимлигини таъминловчи пастки стаканчаларнинг ейилган ёки бўшаб қолган жойларини бирма-бир қўлдан ўтказишнинг аҳамияти катта. Шпиндель барабанларининг шахмат ҳолатини сақлаш ҳам пахтани тоза териш омилларидан биридир. Яна шпиндель ва пахтани ундан сидириб олувчи чўткалар оралиғи 1—2 миллиметрдан ортиқ ҳам, кам ҳам бўлмаслиги керак. Оралиқнинг кенгайиб кетиши чўткаларнинг пахтани шпинделдан ажратиб олишини қийинлаштириб қўяди. Натижада, шпинделлар пахтани тез-тез ўраб кетаверадиган бўлиб қолади. Бу оралиқнинг торайиши эса аксинча чўткаларнинг тез ейилишига олиб келади.

Пахта тагидан очила бошлайди. Шунинг учун ҳам шпиндель барабанларининг пастки қисми юқори қисмидан бирмунча торроқ бўлиши лозим. Бу ғўзанинг юқори қисмидаги очилишга улгурмаган кўсакларни эзилишдан сақлайди.

Ғўза ердан 10—15 сантиметр баландда кўсаклаган карталардаги пахтани машиналарда териб олиш анча мушкул. Пахта теримига тушишдан олдин бу карталарда жўяклар чуқурроқ бўлишига эришиш керак. Бунда пушталар устидаги катта кесаклар жўяк ичига тушиб кетади. Натижада, терим аппаратини ерга анча яқин тушириш имкони туғилади. Моторга куч тушмай аппарат обороти кўпаяди. Энг муҳими терим сифатли кечади. Иккинчи теримни аввалгисига нисбатан қарама-қарши томондан бошлаган маъқул. Бу тақдирда биринчи теримда ётиб қолган ғўза тупларидаги пахталар тоза териб олинади. Терим пайтида шпиндель тишларини тез-тез тозалаб туриш ҳам зарур. Тишлари ейилган ёки ораси ифлосланган шпинделлар пахтани термай қўяди.

Ўз тажрибамдан келиб чиқиб айрим ишлар билан маслаҳатлашдим. Бу терим агрегати рулига эндигина ўтираётган ёшларимизга фойда келтирса, ажаб эмас. Юқоридаги мулоҳазаларни амалда бажарсак пахтани тез ва соз териб олиш учун муносиб ҳисса қўшган бўламиз.

Абдувоид БОЙМИРЗАЕВ,
Оқолтин районидаги 17-совхоз механизатори.

САБЗАВОТ ВА МЕВАНИ КЎПРОҚ ТАЙЁРЛАЙЛИК

Ҳозирги кунда деҳқонларнинг кечиктириб бўлмайдиган юмушлари кўп. Картошка, сабзавот ва мева ҳосили тўғрисида ғамхўрлик қилиш ана шу юмушларнинг биридир. Колхоз ва совхозларнинг коллективлари, партия, совет, қишлоқ хўжалик органлари КПСС XXV съездининг қарорларини бажара бориб, полиз ва боғ маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга, сифатини яхшилашга интилмоқдалар. Бу йил давлатга 18,4 миллион тонна сабзавот, 5,4 миллион тонна мева ва резавор сотиш мўлжалланган. Хўжаликлар 17,5 миллион тонна картошка етказиб беришни планлаштирмоқдалар.

Ана шу марраларга эришмоқ учун зарур нарсаларнинг ҳаммаси мавжуддир. Колхоз ва совхозларда ишлаб чиқаришни интенсивлаш муттасил давом эттирилмоқда, мелиорациялаштирилган ерларда тобора кўпроқ экин экилмоқда. Бу йил суғориладиган 700 минг гектардан зиёд ерга сабзавот экилди. Шаҳарлар ва саноат марказларига яқин жойларда ихтисослаштирилган совхозлар, теплица корхоналари вужудга келтирилмоқда. Деҳқонлар ёзги такрорий экиш усулини тобора кенг қўлламоқдалар, йилига бир неча марта ҳосил кўтармоқдалар. Бу тадбирлар полиз экинлари ялпи ҳосилини кўпайтириш имконини беради.

Ўзбекистон, Озарбайжон, Грузия ва бошқа баъзи республикаларнинг кўпгина районларида ишлар анча яхши йўлга қўйилганлиги сезилиб турибди. Жанубдаги хўжаликларнинг экинзорларидан сабзавот ва мева олинмоқда. Мамлакатнинг бошқа зоналарида ҳосил етила бошлаяпти ва ҳозирги пайтда экинларни яхши парвариш қилишни уюштириш, агротехника қоидаларига қатъий риоя қилиш—асосий вазифадир. Масалан, Россия Федерацияси, Украина, Молдавиядаги илғор хўжаликларнинг деҳқонлари худди шундай иш кўрмоқдалар. Аммо ҳамма жойда ҳам сабзавот ва полиз экинларига зарур эътибор берилмоқда, деб бўлмайди. «Правда» бир қанча хўжаликларда экинларни парвариш қилиш муддатлари қўлдан бой берилаётганлиги, уларни етиштириш технологияси бузилаётганлиги тўғрисида сигналлар олиб турибди. Партия комитетлари, совет ва қишлоқ хўжалик органлари экинларни ўз вақтида парвариш қилишни таъминлаш, сабзавот, мева ва картошкадан салмоқли ҳосил олинишига эришиш учун ҳамма чораларни кўришлари лозим.

Сабзавот, мева, резавор кун сайин кўпроқ олинаверади. Уларни истеъмолчиларга ўз вақтида етказиб бериш, қайта ишлаш ва сақлаш учун топшириш лозим. Ҳосилнинг нобуд бўлиши ва бузилишига йўл қўйиш мумкин эмас. Колхоз ва совхозларнинг савдо корхоналари ва маҳсулотни қайта ишловчи корхоналар билан бевосита алоқаларини мустаҳкамлаш, тайёрловчиларнинг сабзавотни хўжаликларнинг ўзида қабул қилиб олишлари, транспорт ташкилотларининг янги маҳсулотни ўз вақтида етказиб беришлари ишга ёрдам бера олади. Бинобарин, тайёрлаш мавсумининг биринчи кунлариданоқ сабзавот конвейери барча бўғинларининг бир-бири билан маҳкам алоқа боғлаб пухта ишлашини таъминлаш жуда муҳимдир.

Афсуски, бу йилги мавсумда ҳам айрим камчиликлар содир бўлмоқда. Маҳсулотнинг сифати тўғрисида ҳозирнинг ўзидаёқ эътирозлар билдирилмоқда. Масалан, Озарбайжондаги Нариманов номли совхоз июнь ойида 373 тонна янги узилган карамни жўнатган, унинг 23 процентдан кўпроғи чиқитга чиқиб кетган. Бундай фактлар бошқа жойларда ҳам учрайди. Етказиб бериладиган маҳсулотнинг сифати учун хўжаликлар, тайёрлаш, транспорт ташкилотлари раҳбарларига нисбатан талабчанликни ошириш, маҳсулотнинг нобуд бўлиши ва ўз вақтида қабул қилиб олинмаслигига доир ҳар бир ҳодисага кескин муносабат билдириш керак.

Шахсий ёрдамчи хўжаликларда маҳсулот тайёрлашга кўпроқ эътибор бериш зарур. Ҳозирги вақтда кўп жойларда олма, шунингдек олча ва бошқа резаворлардан яхши ҳосил етиштирилди. Аммо ана шу маҳсулотларни сотиш ҳамиша ҳам енгил кўчади, деб бўлмайди. «Правда»нинг Волгоград ва бошқа баъзи областлардаги газетхонлари айрим кишиларга қарашли боғ ва полиз майдонларидан олинган ҳосилни реализация қилиш вақтида қийинчиликлар рўй бераётганлигини хабар қиладилар. Бундай нуқсонни дарҳол тузатиш керак. Матлубот кооперацияси ва савдо ташкилотларининг ходимлари аҳолидан маҳсулот сотиб олишни кучайтиришлари керак, партия ва хўжалик органлари эса ана шу муҳим иш устидан назорат ўрнатиб, тайёрловчиларга бутун чоралар билан ёрдам беришлари зарур.

Сабзавот, мева, картошкани сақлаш ва қайта ишлаш учун моддий-техника базасини ўз вақтида тайёрлаб қўйиш зарур. Ҳозир ёз фаслининг қоқ ўртаси, лекин барча районларда ҳам мавжуд омборларни ремонт қилиш ва янгиларини қуриш соҳасидаги ишлар ниҳоясига етказилган, деб бўлмайди. Баъзи жойларда ўтган йиллардаги хатолар такрорланмоқда. Ўтган йили омборларни ишга тушириш юзасидан берилган топшириқлар савдо ташкилотлари томонидан Липецк областида 73 процент, Калуга области ва Чувашия АССРда 44 процент бажарилган. Ҳозирги пайтда ҳам бу областларда камчиликлар учраб туради. Украинанинг бир қанча областларида сабзавот сақланадиган омборлар етишмайди. Қозоғистон давлат савдоси, шунингдек матлубот кооперацияси, Озиқ-овқат саноати министрлиги корхоналари омборларни фойдаланишга топширишда орқада қолмоқдалар. Айни вақтда моддий-техника базасини ривожлантириш учун ажратиб берилган капитал маблағлардан ҳамиша ҳам ўз ўрнида фойдаланиляпти, деб бўлмайди. Бундай фактлар Житомир областида ва бошқа бир қанча областларда мавжуддир.

Вақт ғанимат: ишга тушириладиган барча объектлар қуриб битказилиши ва бу йилги ҳосилни қабул қилиб олиш учун топширилиши керак. СССР Озиқ-овқат саноати министрлиги, Савдо министрлиги, Центросоюз ва уларнинг жойлардаги органлари, қурилиш ташкилотлари ишларни тўғри уюштиришлари, камчиликларни дарҳол йўқотишлари керак.

Боғ ва полизлар ҳосилини ташиб бериш учун темир йўл транспорт ходимлари, автомобилчилар, дарё ходимлари зиммасига юксак масъулият юкланади. Тез бузиладиган маҳсулотни ўз вақтида етказиб бериш учун вагонлар, автомашиналар ва баржалар ажратиб бериш тўғрисида ғамхўрлик қилиш, уларнинг графикка қатъий риоя қилган ҳолда берилишини таъминлаш зарур. Маршрут бўйича юк ташишдан моҳирлик билан фойдаланиш, поездлар қатновининг тезлигини ошириш, кема ва вагонларга юк ортиш муддатларини қисқартириш муҳимдир.

Янги ҳосилнинг тақдири хўжаликлар, тайёрлаш, транспорт ва савдо корхоналари партия ташкилотларининг собитқадамлик билан иш кўришларига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Зарбдор меҳнат намуналарини кўрсатиб, сабзавот конвейери барча бўғинларининг пухта ишлашига эришиш коммунистларнинг шарафли ишидир. Улар коллективларнинг КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун ўтказилаётган социалистик мусобақасига бошчилик қилишлари, экин майдонлари ва боғлар маҳсулотини давлатга сотиш юзасидан план ва социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлашлари керак. Аграр-саноат комплекслари корхоналарининг меҳнаткашлари ўз олдиларига қўйилган вазифаларни муваффақиятлироқ бажариш учун бутун куч-ғайратларини сарф қилишларига шак-шубҳа йўқ.

[«ПРАВДА»нинг 16 июль сонидаги бош мақоласи].

ЎЗБЕКИСТОН — НОҚОРАТУПРОҚ ЗОНАГА

НОВГОРОД ДИЁРИДА

Новгород областидаги Парфино посёлкаси аҳолисига янги квартираларнинг калитлари топширилди. Барча коммунал ва маиший қулайликлари бўлган икки қаватли коттежлар ёнида Ўзбекистон ССР «Госкомводстрой»нинг гидромелиораторлари барпо этган ўн саккиз квартирали янги уй қад кўтарди. Шу йил Парфино райони чўлқуварлари учун жами салкам 1370 квадрат метр, яъни пландагидан анча кўп уй-жой қуриб берилди, захи қочирилган 252 гектар ер экин экиш учун уларга топширилди.

Яқин вақт ичида районда уч минг квадрат метрдан кўпроқ уй-жой барпо этиш, минглаб гектар ботқоқ ерларнинг захини қочириш ва 2 минг гектар ерни экинзорга айлантириш кўзда тутилмоқда. (ЎзТАГ).

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ. Янгийўл районидаги Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мадаминжон Мараимов раислик қилаётган «Партия XXI съезди» колхози миришкорлари бу йил ҳар гектар майдондан 40 центнердан пахта етиштириш ва унинг асосий қисмини уруғликка топширишга қарор қилишган. Хўжаликда ғўза парвариши қизғин бормоқда. Суратда: (чапдан) колхознинг илғор сувчиларидан Дадажон Қолмирзаев ва Валижон Камолов ўртоқлар.

А. Тўраев фотоси.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида

ЧОРВАДОРЛАРНИНГ ШАРАФЛИ БУРЧИ

ТОШКЕНТ РАЙОНИ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ ЧОРВАЧИЛИК МАҲСУЛОТЛАРИ ЕТИШТИРИШ ВА ДАВЛАТГА СОТИШ ЮЗАСИДАН ЎНИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИК ТОПШИРИҚЛАРИНИ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРИШ, КПСС XXVI СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛИШ БОРАСИДАГИ СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Тошкент райони меҳнаткашларининг чорвачилик маҳсулотларини етиштириш ва давлатга сотиш юзасидан ўнинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш, КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш борасидаги социалистик мажбуриятларини маъқуллади.

Область ва район партия комитетларига, колхозлар, совхозлар хўжаликлараро ҳамда бошқа корхоналарнинг партия ташкилотларига Тошкент райони меҳнаткашларининг социалистик мажбуриятлари фермалар ва далаларнинг барча ходимлари ўртасида кенг муҳокама этилишини таъминлаш, чорвадорларнинг чорва ва парранда маҳсулдорлигини бутун чоралар билан ошириш, гўшт, сут, тухум ҳамда чорвачиликнинг бошқа маҳсулотларини етиштириш ва тайёрлаш юзасидан якунловчи йил ва умуман беш йиллик планлари ҳамда топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун оммавий социалистик мусобақаси авж олдирилишини таъминлаш таклиф этилди.

КПСС Марказий Комитети 1980 йил июнь Пленумининг қарорларига амал қилиб, ҳар бир колхозда, совхозда, районда чорва ва парранда кўпайтирилишини, уларнинг маҳсулдорлиги оширилишини, чорвачиликнинг мустаҳкам ем-хашак базаси вужудга келтирилишини таъминлаш соҳасида конкрет тадбирлар ишлаб чиқилиб, амалга оширилиши зарур. Қишлоқдаги ҳамма ташкилотчилик ва партиявий-сиёсий ишлар ишлаб чиқилган тадбирлар сўзсиз бажарилишига ҳамда КПСС XXVI съезди билан Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди муносиб кутиб олинишига қаратилсин.

Республика, область ва район газеталарининг редакцияларига, Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетига чорвадорларнинг чорвачилик юзасидан ўнинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақаси қандай бораётганлигини кенг ёритиш топширилди.

ЮКСАК МАРРАЛАРНИ КЎЗЛАБ

ТОШКЕНТ РАЙОНИ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ ЧОРВАЧИЛИК МАҲСУЛОТЛАРИ ЕТИШТИРИШ ВА ДАВЛАТГА СОТИШ ЮЗАСИДАН ЎНИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИК ТОПШИРИҚЛАРИНИ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРИШ, КПСС XXVI СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛИШ БОРАСИДАГИ

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Бутун совет халқи каби Тошкент районининг меҳнаткашлари ҳам КПСС Марказий Комитети 1980 йил июнь Пленумининг тарихий қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумдаги ёрқин ва илҳомбахш докладини астойдил маъқуллаб кутиб олдилар.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг навбатдаги XXVI съездини чақириш тўғрисидаги қарор район коммунистлари ва барча меҳнаткашларининг ижодий кучларига-куч қўшиб яна ҳам яхшироқ ишлаш, социалистик мажбуриятларни бажаришда юксак натижаларни қўлга киритиш истагини кучайтириб юборди.

Деҳқонлар экинларни парвариш қилишда комплекс агротехник тадбирларни уюшқоқлик билан амалга оширмоқдалар, ҳосил йиғим-теримини ўтган йилги муддатлардан барвақт ўтказмоқдалар, давлатга дон, сабзавот, мева ва пилла сотиш юзасидан ўнинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари ошириб бажардилар.

Чорвачиликни ривожлантириш соҳасида катта ишлар қилинмоқда. КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг Тошкент области чорвадорларига йўллаган табрикномасида баён этилган қимматли кўрсатмалари ва маслаҳатлари программавий йўналиш бўлиб, гўшт, сут, тухум ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ҳамда тайёрлашни кескин кўпайтириш борасида район партия ташкилоти фаолиятига асос қилиб олинмоқда.

Районда ҳамма жойда фермаларни кенгайтириш ва реконструкция қилиш, янги комплекслар қуриш ишлари олиб борилмоқда, саноат корхоналарида ва матлубот кооперацияси системасида ёрдамчи чорвачилик хўжаликлари ташкил этилмоқда. Наслчилик иши, подани урчитиб кўпайтириш, ёш молларни парвариш қилиш ва молларни сўқимга боқиш ишлари яхшиланмоқда, чорвачиликни юритиш маданияти оширилмоқда. Аҳолининг шахсий хўжаликларида чорвачиликни ривожлантиришга жиддий эътибор берилмоқда.

Чорвачиликни ривожлантириш соҳасида собитқадамлик билан олиб борилаётган ишлар ижобий натижалар бермоқда. Район хўжаликларида шу йилнинг 1 июлигача ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан гўшт етиштириш 30 процент, сут етиштириш 20,5 процент, тухум етиштириш 43 процент кўпайди. Шу давр ичида қорамоллар сони 3,3 процент, сигирлар 8,6 процент, чўчқалар ва паррандалар — 2,1 баравар, қўйлар— 15 процент ошди. Ҳар бир сигирдан соғиб олинадиган ўртача сут миқдори 212 килограмм кўпайиб ярим йилликда 2132 килограммга етди, ҳар бир қорамолнинг гўштга топшириладиган ўртача вазни 450 килограммга етказилди. Ҳамма турдаги чорвачилик маҳсулотларини етиштириш ва тайёрлаш беш йиллик планлари муддатидан илгари — 4,5 йилда бажарилди.

Ана шу муваффақиятларга КПСС Марказий Комитети, Совет ҳукумати, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети катта ёрдам бериб, қишлоқ хўжалигини ривожлантириш масалаларига доимо эътибор бераётганликлари натижасида, партия ташкилотлари, совет, касаба союз, комсомол ва қишлоқ хўжалик органларининг катта ташкилотчилик ишлари, колхозчилар, совхоз ишчиларининг, райондаги барча меҳнаткашларнинг фидокорона меҳнати натижасида эришилди.

Район чорвадорлари партия ва ҳукуматнинг ғамхўрлигига, КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми қарорларига жавобан беш йилликнинг якунловчи йилини зарбдор меҳнат йилига айлантиришга, жонажон Коммунистик партиянинг XXVI съездини янги меҳнат зафарлари билан кутиб олишга азму қарор қилишган. Район далалари ва фермаларида, чорвадорлар ўртасида якунловчи йил ва умуман беш йилликнинг социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари бажариш учун мусобақа кенг авж олиб кетди. Шу йилнинг 1 сентябригача гўшт етиштириш беш йиллик планини 105 процент бажариб, унинг умумий ҳажмини 4200 тоннага етказишга, сут етиштириш планини 103,5 процент бажариб, умумий ҳажмини 46,5 минг тоннага етказишга, тухум етиштириш беш йиллик планини 125 процент бажаришга қарор берилди. Барча турдаги чорвачилик маҳсулотларини давлатга сотиш юзасидан ўнинчи беш йилликнинг социалистик мажбуриятлари бажарилиши ҳам шу муддатгача таъминланади. Маҳсулот тайёрлаш суръатларини муттасил ошира бориб, йил охиригача давлатга қўшимча 500 тонна гўшт, 6 минг тонна сут, 4,2 миллион дона тухум, 175 минг тонна жун сотилади, ҳар бир сигирдан соғиб олинадиган ўртача сут миқдори 4000 килограммга, қорамолларнинг гўштга топшириладиган ўртача вазни 460 килограммга етказилади. 1979 йилга нисбатан гўшт етиштириш 28 процент, сут етиштириш 20 процент, тухум етиштириш 38 процент, жун етиштириш 25 процент ўсиши таъминланади, ҳар 100 гектар шартли экинзор ҳисобига 108 центнердан гўшт ва 992 центнердан сут етиштирилади.

Барча хўжаликлар ва фермаларда мустаҳкам ем-хашак базаси вужудга келтирилади. Ҳар гектар суғориладиган ердан 220 центнер беда пичани, 800 центнер силосбоп маккажўхори пояси ва хашаки лавлаги, 100 центнер маккажўхори дони олинади. 1980—1981 йиллардаги қиш фасли учун 42 минг тонна дағал хашак тайёрланади, 20 минг тонна сенаж, 46 минг тонна силос бостирилади, 9 минг тонна хашаки илдиз-мева ҳозирлаб қўйилади, 1000 тонна витаминли ўт талқони етиштирилади, бу эса ўтган йилги кўрсаткичларга қараганда анча кўпдир.

Район меҳнаткашлари чорвачиликни ривожлантириш юзасидан қабул қилинган социалистик мажбуриятлар сўзсиз бажарилиши учун бутун куч ва билимларини сарфлайдилар, КПССнинг XXVI съездини меҳнатда янги муваффақиятлар билан муносиб равишда кутиб оладилар.

ХОРАЗМ ОБЛАСТИ БОҒБОНЛАРИНИНГ МЕҲНАТ ҒАЛАБАСИ

КПСС Марказий Комитети 1980 йил июнь Пленуми қарорларидан илҳомланган Хоразм областининг боғбонлари КПСС XXVI съезди шарафига социалистик мусобақани авж олдириб, давлатга хўл мева топшириш юзасидан шу йил планини муддатидан илгари бажардилар. 3,5 минг тоннадан кўпроқ мева тайёрланди. Областнинг барча районлари планнинг бажарилишига муносиб ҳисса қўшдилар.

Ўнинчи беш йиллик мобайнида область давлатга 15,5 минг тоннадан зиёд хўл мева сотди, бу эса беш йиллик планга нисбатан 115 процентни ташкил этади.

Планни 139 процент бажарган Урганч райони, планни 118 процент адо этган Хива райони, планни 117 процент қилиб уддалаган Ҳазорасп райони, шунингдек беш йиллик планни 157 процент бажарган Хива районидаги Фрунзе номли, беш йиллик планни 132 процент қилиб адо этган Урганч районидаги Нариманов номли, беш йиллик планни 124 процент қилиб уддалаган Хонқа районидаги Охунбобоев номли колхозлар эришилган ютуққа салмоқли ҳисса қўшдилар.

Хоразм областининг боғбонлари бу меҳнат ғалабасига колхозчилар, совхозларнинг ишчилари, қишлоқ хўжалиги мутахассислари, тайёрлов органлари ходимларининг фидокорона меҳнати туфайли, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари катта ташкилотчилик ва тарбиявий иш олиб борганликлари туфайли эришдилар.

Ҳўл мева териш ва давлатга сотиш давом этмоқда.

ШОНЛИ АНЪАНАЛАРГА САДОҚАТ

Хивада комсомол ва ёшларнинг совет халқи революцион, жанговар ва меҳнат шуҳрати жойлари бўйлаб ўтказилган Бутуниттифоқ юриши ғолибларининг республика слёти очилди.

Слёт қатнашчилари Хоразмда Совет ҳокимиятини ўрнатиш учун курашчиларнинг ва Улуғ Ватан уруши фронтларида ҳалок бўлган юртдошларининг ёдгорлигига гулдасталар қўйишди. Слёт қатнашчиларининг паради бўлиб ўтди, улар Бутуниттифоқ юриши давомида қилинган ишлар тўғрисида рапорт бердилар. Ўзбекистон комсомоллари ва ёшларига қабул қилинган мурожаатда жонажон партияга садоқат, Ватан қудратини мустаҳкамлаш ва оширишга, КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олишга азму қарор берилганлиги қасамёд бўлиб янгради.

Партия ветеранлари, Граждандлар уруши ва Улуғ Ватан урушининг ветеранлари, биринчи беш йилликларнинг зарбдорлари ҳам иштирок этаётган слёт тўрт кун давом этади. Унинг программасига мувофиқ «Поиск», «Жасорат», «Ўроқ ва Болға» клубларининг мажлислари, ҳарбий спорт ўйинлари, изтопарлар йиққан материалларнинг кўргазма-конкурси, Леонид Ильич Брежневнинг «Кичик ер» китоби юзасидан китобхонлар конференцияси ўтказилади, меҳнат десанти туширилади.

(ЎзТАГ).

СССР МУДОФАА МИНИСТРЛИГИДА

ГДР территориясида вақтинча жойлашган совет қўшинларининг Стендаль, Магдебург, Котбус, Бранденбург районида ўтказилган машқлари 16 июль куни тугади.

Машқ олдига қўйилган мақсадларга эришилди.

Машқда қатнашган қўшинлар доимий туриш жойларига қайтиб кетмоқдалар.

КПСС XXVI съезди шарафига

ИЖОБИЙ ТАЖРИБА—МУЛКИМИЗ

МУСОБАҚА — ИЛҒОРЛАР ИЖОДИ

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

1980 ЙИЛ. ИЮЛЬ. № 7 (76)

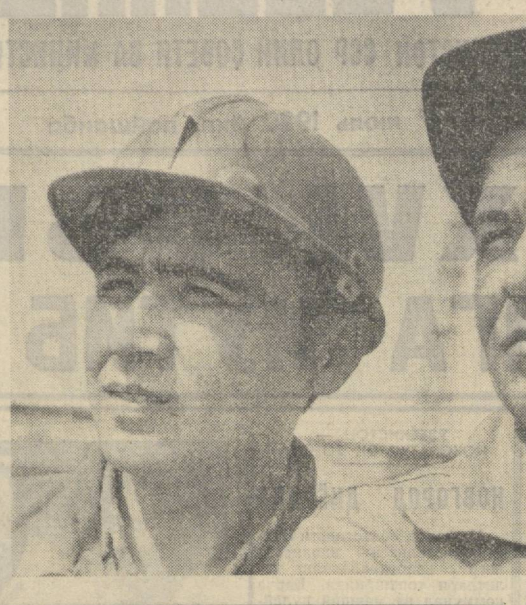

Мусобақада туғилаётган ҳар бир ижобий тажрибани ардоқлаб асраётган, изчил такомиллаштираётган ва юксак кўрсаткичларга эришаётган Чирчиқдаги «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи йиллик топшириқларни 7 ноябргача бажаришга бел боғлади. Корхонада ҳар бир цех, ҳар бир смена, ҳар бир бригада ва ишчи-хизматчи КПСС XXVI ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездлари шарафига оширилган мажбуриятлар олдилар. Суратда: корхонанинг илғор ишчиларидан (чапдан) Рихсибой Раимов билан Абдулла Тўрахонов. Улар ҳозир 1981 йил ҳисобига иш бошладилар.

В. Сироткин фотоси.

МАЖБУРИЯТЛАРИНГИЗНИ ҚАНДАЙ БАЖАРЯПСИЗ?

ТАШАББУС ВА ИМКОНИЯТ

Ишга ижодий муносабат намоён бўлган ерда имкониятлардан самарали фойдаланилади. Имкониятлардан ишнинг кўзини билиб фойдаланилган ва резервлар ҳаракатга келтирилган жойларда эса экономиканинг тараққий этиши учун катта уфқлар очилади. Жонажон партиямиз ўзининг бутун жўшқин фаолияти давомида ишга ижодий ёндашиш ва ташаббускорликка даъват этиб келмоқда. Бу даъватга барча совет кишилари халқ хўжалиги барча тармоқларини ривожлантириш учун бутун куч ва имкониятларини сафарбар этиш билан жавоб бермоқдалар.

Улуғвор ўнинчи беш йиллик топшириқларини бажариш учун кураш мусобақасида ажойиб ташаббуслар вужудга келди. Муқобил планлаштириш тажрибаси саноат корхоналарида кенг қулоч ёймоқда. Бригада пудрати усули қурувчилар ишига мадад бермоқда. Қолоқларсиз ишлаш мусобақаси янгидан-янги резервларни ҳаракатга келтириш мактаби бўлиб қолди. Ишчилар эстафетаси принципига амал қилган мусобақадошлар бино ва иншоотларни вақтида, сифатли фойдаланишга топширишга эришаётирлар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг шу йил июнь Пленумида партиянинг XXVI съездига тайёргарлик даврида ишимизда мавжуд бўлган жамики ижобий тажрибани ардоқлаб асраш зарурлигини таъкидлади. Дарҳақиқат ижобий тажриба — катта бойлик. Уни ардоқлаш, тобора такомиллаштириш, кенг қулоч ёйишига имконият яратиш, қимматли тажрибаларни асрашгина эмас, уни кенг ва дадил жорий этиш муваффақиятларимизга муваффақият қўшишнинг имкониятлар булоғидир.

Партия XXV съездидан кейинги даврда Ўзбекистон совет халқларининг дўстона қардошлик оиласида иқтисодий ва социал тараққиёт соҳасида олға томон илдам қадамлар қўйдики, буни исботлайдиган мисоллар кўп. Республиканинг машинасозлик, металлургия, химия саноати каби етакчи тармоқлари тез ривожланмоқда. Саноатда олти ойлик планлар муддатидан илгари бажарилди. Республика саноати якунловчи йил марраларини шитоб билан эгаллай бориб, маҳсулот реализация қилиш январь-июнь ойлари планини 101,6 процент бажарди. Ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 4,8 процент кўп саноат маҳсулоти реализация қилинди. Беш йиллик бошидан бери маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми 25,6 процент ортди.

Илғор тажрибаларга амал қилиш, энг яхши иш усулларини кенг ёйиш натижасида бинокор ва монтажчилар коллективлари ҳам катта зафарларга эришмоқдалар. Пудрат ишлари билан шуғулланувчи ҳамма асосий министрликлар ва идоралар ярим йиллик планни бажардилар. Навоий ГРЭСининг 11-энергетика блоки ишга туширилди. Муборак-Зирабулоқ газ қувурини ётқизиш тамомланди. «Зеварда» газ кони қурилиши ниҳоясига етказилди. Бахмал гилам фабрикасининг қувватлари. Зомин районида чорвачилик комплекслари қурилиб бўлди. Шўрчи ва Хива ун комбинатларида янги қувватлар. Шуманайда ғалла қабул қилиш корхонаси фойдаланишга топширилди. Маржонбулоқ кон-металлургия комплекси ишга туширилай деб турибди. Бухоро ва Андижон тўқимачилик комбинатларида ип йигирув фабрикаларининг ускуналарини монтажлаш ишлари бошлаб юборилди.

Фидокорона меҳнат қилиш, мураккаб вазифаларни маҳорат билан ҳал этиш, умумий ишимизнинг натижалари учун чинакам партиявий масъулиятни ҳис этиш намуналарини кўрсатаётган ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларининг тажрибасидан кенг фойдаланиш мақсадга эриштирадиган ойдин йўлдир. Республикамизда 180 мингдан зиёд илғор ишчи, 8 мингдан ортиқ бригада, участка, цех, неча юзлаб корхона беш йиллик топшириқларини бажариб қўйдилар, бугунги кунда келгуси йил ҳисобига маҳсулот топширмоқдалар.

Бироқ, ишимизда камчиликлар ҳам йўқ эмас. Айрим тармоқларда имкониятларга яраша иш тутилмаяпти. Бой тажрибалар кенг қўллаб-қувватланмаганлиги, оммалаштирилмаганлиги оқибатида мажбуриятлар у ёқда турсин, давлат планлари ҳам бажарилмай қолмоқда. Бинокорлик материаллари саноати ва Озиқ-овқат саноати министрликлари бўйича 10—13 корхона ярим йиллик планларни бажаришда қолоқликка йўл қўйди. Бир қатор қурилиш министрликлари объектларни вақтида фойдаланишга топшириш учун кураш ҳаракатида ҳамма резервлардан тўла фойдаланмаяптилар.

Республика партия активининг яқинда бўлиб ўтган йиғилишида қабул қилинган қарорда таъкидлаб ўтилганидек, «Партия, касаба союз, комсомол ташкилотларининг, совет ва хўжалик органларининг бурчи шуки, улар ўз ишларини пухта ташкил этиб, энг яхшиларнинг қимматли тажрибаси социалистик экономикани янада юксалтириш учун курашда миллионларнинг қуроли бўлиб қолишига эришсинлар». Ана шу даъватга амал қилаётган илғор коллективлар КПСС XXVI ва Ўзбекистон Компартияси XX съездлари шарафига авж олиб кетган мусобақада ижодий ташаббус кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Ташаббуслар эса имкониятлардан кенг фойдаланишга ёрдам бермоқда.

> «Биз хоҳ шаҳар, хоҳ қишлоқдаги ишимизда мавжуд бўлган жамики ижобий тажрибани ардоқлаб асрашимиз зарур»
>
> Л. И. БРЕЖНЕВ

БРИГАДА УСУЛИНИНГ АФЗАЛЛИГИ

Ишлаб чиқариш самарадорлиги ва меҳнат унумдорлигини ошириш вазифаларини ҳал этишда меҳнатни коллектив усулда ташкил қилишнинг, айниқса комплекс бригадаларнинг роли алоҳида ўрин тутади. Комплекс бригадалар турли касбдаги кишиларни бирлаштирган бўлиб, улар ишлаб чиқарилган маҳсулот — пировард натижага қараб ҳақ оладилар.

Бригадага бирикиб ишлаш турли касбларни эгаллаш ва бир вақтнинг ўзида кўп станокка хизмат кўрсатишга, коллективизм ва ўзаро ёрдам кўрсатиб ишлаш хислатларини тарбиялаш, иш вақтидан фойдаланишни яхшилаш, меҳнатни ташкил этишни такомиллаштириш, маҳсулот сифатини ошириб боришга имкон беради.

«Узбекхлопкомаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси директорлар кенгашида КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг планлаштиришни яхшилаш ва хўжалик механизмини такомиллаштиришнинг ишлаб чиқариш самарадорлиги ҳамда иш сифатини оширишга таъсирини кучайтириш тўғрисидаги қарори муҳокама этилгач, ишлаб чиқаришда бригада усулининг афзалликлари янада ортиб бормоқда. Кенгаш қатнашчилари ана шу муҳим ҳужжат муҳокамаси давомида ишлаб чиқариш бирлашмамизда меҳнатни ташкил қилишнинг бригада усулини жорий этишнинг ажойиб натижалари ҳақида мароқ билан гапирдилар. Корхонанинг етакчи мутахассислари бригада усулини қўллашни янада такомиллаштиришнинг конкрет тадбирларини ишлаб чиқдилар ва уни қатъият билан амалга оширмоқдалар.

КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленумида ўртоқ Л. И. Брежнев илғор иш усулларининг, яхши тажрибаларнинг аҳамияти ҳақида алоҳида таъкидлаб ўтди. Корхона илғор ишчилари, қатор цехлар ва бригадаларнинг аъзолари тўпланган энг яхши тажрибаларга асосланиб, партия XXVI съезди шарафига оширилган мажбуриятлар қабул қилдилар. Шубҳа йўқки, москваликларнинг йиллик планни Улуғ Октябрнинг 63 йиллиги — 7 ноябрга қадар бажариш ҳақидаги ташаббусига қўшилган бизнинг коллективимиз аъзолари ҳам ўз сўзларининг устидан чиқадилар, бригада усулининг афзалликларини кенг намойиш этадилар.

Бирлашмамизда комплекс ишлаб чиқариш бригадалари ва бригадирлари, меҳнатни бригада усулида ташкил этиш ва ишчиларга ҳақ тўлашни такомиллаштириш, бирлашма бош директори ҳузуридаги бригадирлар кенгаши ҳақида низомлар ишлаб чиқилди. Меҳнатнинг бригада усулини жорий этиш масалалари бирлашмамиз раҳбарлари, партия ва касаба союз ташкилотларининг диққат-эътиборида турибди. Социалистик мусобақанинг ойлик ва квартал якунларида энг яхши натижаларга эришган бригадаларнинг тажрибаси оммалаштириб борилмоқда.

Комплекс бригадалар тузилишининг тарихи ҳақида икки оғиз сўз: дастлабки бригада 1956 йилда тузилган эди. Эндиликда бирлашмамизда 103 та бригада бўлиб, уларда ишбай ҳақ олувчи 626 ишчи меҳнат қилади. Бу, ишбай ҳақ олувчи умумий ишчилар сонининг 63,1 процентига тўғри келади. Бригадаларнинг 77 таси ихтисослаштирилган ва 26 таси комплекс бригадалардир. Бирлашманинг бош корхонасидагина 62 та бригада бўлиб, уларнинг 48 таси асосий ишлаб чиқариш цехларида ва 14 таси ёрдамчи участкаларда фаолият кўрсатмоқда.

Бригаданинг ишлаб чиқариш планлари беш йилга мўлжалланган бўлиб, йилларга ва ойларга бўлинади. Ягона наряд асосида ишловчи бригадаларнинг иши ҳақидаги барча ҳисоб-китоблар ва натижалар бевосита цехларда марказлашган.

«Узбекхлопкомаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси мамлакатимизда пахта тозалаш саноати учун ускуналар етказиб берувчи ягона корхонадир. Бу йил бирлашма пахта тозалаш саноати учун 114 та поток линия етказиб бериши керак. Шу вақтгача бирлашма ҳар йили 10—14 тадан шундай линиялар тайёрлаб чиқарар эди. Маҳсулот тайёрлаб чиқаришни бу тарзда кўпайтириш мақсадида бутлаш ишлаб чиқариши участкаларида 6 та бригада ташкил қилинди. Уларга номенклатура ва бошқа кўрсаткичлар бўйича йиллик топшириқ белгилаб берилди. Ҳозирги вақтда 38 та поток линия учун ускуналар тайёрлаб чиқарилди. Шуниси диққатга сазоворки, бригада усулининг жорий этилиши натижасида маҳсулот тайёрлашни бир маромда ташкил қилиш имконияти яратилди. Бригададаги ишчиларнинг ўртача маоши 210—220 сўмга етмоқда.

Бугунги кунда тайёрлаш-пайвандлаш цехи реконструкция қилинмоқда. Бу ерда 4 та комплекс бригада ишлайди. Меҳнатни бригада усулида ташкил қилиш туфайли бригадаларда меҳнат унумдорлиги ўртача 5 процент кўпайди. Бригада аъзоларининг топширилган иш учун масъулияти ортмоқда. Б, усул меҳнатнинг умумий натижаларига қизиқишни ошириб, ҳар бир ишчини интизомли бўлиш руҳида тарбиялашга ёрдам бермоқда. Ана шуларнинг ҳаммаси прогулларнинг йўқолишига, ишга кечикиб келишнинг кескин даражада камайишига, ишчиларнинг бир ерда муқим меҳнат қилиб қолишини таъминлашга имкон беряпти.

Бир қатор бригадаларнинг иш натижалари ҳақида тўхталиб ўтиш айниқса мароқлидир. Г. Кантор ва Р. Абдулин ўртоқлар бошлиқ бригадалар янгича усулда ишлаш туфайли беш йиллик планни муддатидан илгари бажаришга муваффақ бўлдилар. Пландан ташқари 20 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди, меҳнат унумдорлиги 6 процент ошди.

Социалистик мусобақа бригада усулининг афзалликларини намойиш қилишда муҳим роль ўйнамоқда. Барча бригадалар ана шу шонли ҳаракатда фаол иштирок этяптилар. Мусобақа натижаларини кўриб чиқишда ишлаб чиқарилган маҳсулотларнинг турлар бўйича бажарилиши, меҳнат унумдорлигининг ўсиши, маҳсулотнинг биринчи тақдимдаёқ манзур этилиши каби кўрсаткичлар алоҳида ҳисобга олинмоқда.

Кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш участкасида самарали меҳнат қилаётган Г. Кантор бошлиқ слесарлар бригадаси тармоқ бўйича энг юксак натижаларга эришмоқда. Механика-йиғув ишлари билан шуғулланувчи слесарлар бригадасининг бошлиғи — новатор ишчи А. Аъзамхўжаев Ленин комсомоли мукофотининг лауреати деган юксак номга сазовор бўлди. Бирлашманинг 106 ишчиси ўнинчи беш йиллик планини барвақт бажарди. 6 бригада бугунги кунда келгуси беш йиллик ҳисобига маҳсулот тайёрламоқда.

Бригадалараро ўн кунлик мусобақа ташкил қилинганлиги яхши натижалар беряпти: меҳнат унумдорлиги кескин даражада ортди ва қатор бригадаларда меҳнат унумдорлигининг 8 процент ортишига эришилди. Маҳсулотни бир маромда ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Айрим бригадалар ҳозирнинг ўзидаёқ маҳсулотларни белгиланган турлар бўйича тайёрлаш йиллик планларини бажариб қўйдилар.

Бригада усулида ишлаётган кўплаб коллективлар КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди шарафига қабул қилган юксак социалистик мажбуриятларини ортиғи билан бажариб бормоқдалар.

В. ЦЕХМИСТРЕНКО,
Тошкентдаги «Узбекхлопкомаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси меҳнат ва иш ҳақи бўлимининг бошлиғи.

ИШЧИ МАКТУБЛАРИ

26 ЗАРБДОР ҲАФТАЛИК

Шаҳримизда яна бир ташаббус, яна бир ижодий ҳаракат қанот қоқди. Кўплаб меҳнат коллективлари «КПСС XXVI съездига — 26 зарбдор ҳафталик» ташаббуси билан майдонга чиқдилар. Улар орасида бизнинг мева-консерва заводимиз коллективи ҳам бор. Корхонамиз тўрт ярим йиллик топшириқларини барвақт адо этди. Планга қўшимча 2 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Мамлакатимиз ва республикамиз шаҳар-қишлоқларига ҳар қачонгидан кўп мева шарбати, консервалар жўнатилди. Эришилган бу ютуқда К. Мустафоев, М. Латипов, К. Содиқова, М. Ҳасанова сингари кўплаб касбдошларимнинг ҳиссаси катта.

Корхонамизда якунловчи йил ва умуман ўнинчи беш йиллик планларини 7 ноябргача бажариш учун съездолди мусобақаси авж олмоқда.

Н. ҲАЙДАРОВ,
Самарқанд мева-консерва заводи ишчиси.

МЕҲНАТ КОЛЛЕКТИВЛАРИДАН ДАРАКЛАР

АНЪАНА

Янги меҳнат ташаббусларига, ижодий тажрибаларга яқдиллик билан қўшилишга кўниккан, уларни изчил давом эттиришга ва такомиллаштиришга одатланган бригадамиз бу гал ҳам «Йиллик план — 7 ноябрга!» ташаббусини қизғин кутиб олди. Анъанага кўра, бу беш йилликда ҳам беш йиллик топшириқларимизни барвақт бажариб, айни кунларда янги беш йиллик ҳисобига меҳнат қиляпмиз. КПСС XXVI съезди шарафига бошланган съездолди вахтасида йил охирига қадар яна 9 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажаришга сўз бердик.

Бу — Шўртон газ кони, Шўртон — Сирдарё ГРЭСи газ магистрали сингари йирик объектларни муддатидан илгари ишга тушириш имконини беради. Ҳозир бригадамизнинг ҳар бир аъзоси кунлик топшириқларни 1,5—2 ҳисса адо этиб, бошқармадагина эмас, трестда пешқадамлик қилмоқда.

Г. НЕКРАСОВ,
«Средазнефтегазмонтаж» трестининг 9-ихтисослашган бошқармаси бригада бошлиғи.

УДДАЛАГАНМИЗ, УДДАЛАЙМИЗ

Хўжалик ҳисобидаги ғишт терувчилар бригадамизда турли хил миллат вакилларидан иборат 15 киши ишлайди. КПСС XXV съезди бўлиб ўтган кезларда бутун бригадамиз билан ўнинчи беш йиллик топшириқларини В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигига қадар бажаришга сўз бергандик. Сўзимизнинг устидан чиқдик. Ҳозир 1981 йил меҳнат календарини очдик. Бу давр ичида пландаги 990,5 минг сўм ўрнига 1114 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажардик.

Ўнинчи беш йилликда туғилган энг яхши ташаббуслардан бири — «Сафимизда бирорта ҳам қолоқ бўлмасин!» ташаббуси эди. Бригадамизнинг ҳар бир аъзоси бу ташаббуснинг издоши бўлди. Беш йиллик бошида қурувчиликка эндигина қадам қўйган Т. Аҳмедов, И. Сарсенов, М. Давлатмуродов сингари касбдошларим ҳозир учинчи-тўртинчи разрядли илғор бинокорлар сафидан ўрин олишди.

Беш йилликнинг ўтган даври мобайнида бригадамиз бунёдкорлари автоном республикамизнинг «Устюрт» совхозида озуқа цехи, «Ленинизм» совхозида уй-жой бинолари, чорвачилик комплекси, шунингдек минерал ўғитлар омбори, 624 ўринли мактаб сингари кўплаб объектларда фидокорона меҳнат қилишди. Шубҳа йўқки, беш йилликнинг қолган даврида ҳам астойдил меҳнат қилиб, зиммамизга олган юксак мажбуриятларни сўзсиз бажарамиз.

О. МУХАНОВ,
Қорақалпоғистон АССР, Қўнғирот районидаги республика Қишлоқ қурилиши министрлигининг 12-трестига қарашли 2-механизациялашган кўчма колоннаси бригада бошлиғи.

МУХБИРИМИЗ БОНГ УРАДИ

„ҚОЛОҚЛИК ҚАЧОНГАЧА..?"

Шониёзов мажлисда ўтирарди. Орқада ўтирганлар қўлма-қўл ўтказишиб унга бир хат беришди. Очиб қараса на имзо бор, на адрес. Фақат тўртта сўз: «Қолоқлик қачонгача, ўртоқ инженер?» деган ёзув.

Шониёзовнинг кайфияти бузилди. «Энди шу етмай турувди?» — ғўдранди у. Хатни қисимига олиб ғижимлади. Теварак-атрофга кўз югуртди: «Ким ёзган экан?» ўйлай бошлади. Ҳеч кимда шубҳали ўзгариш сезмади. Вужудини тер босди. Қулоқлари остида ҳозиргина корхона адресига минбардан айтилган нордон-нордон гап-сўзлар қайта жаранглаётгандай туюлди:

«...Бухоро ёғ-экстракция заводи бундан икки-уч йил олдин илғор корхоналар қаторида саналарди. Бироқ, сўнгги пайтларда завод қолоқлар сафига тушиб қолди. Маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми камайди, реализация қилиш топшириқлари бажарилмади, план ва меҳнат интизоми талаб даражасида эмас. Буларнинг ҳаммаси корхона ишлаб чиқаришига салбий таъсир кўрсатмоқда.

Мисолларга мурожаат қилайлик. Завод 1978 йилда оқлама ёғнинг ўзидан 454 тонна кам берди. 1979 йилда 5448 тонна, 1980 йилнинг ўтган ойлари мобайнида 1765 тонна пахта ёғи қарздор бўлиб қолди. Корхонада чигитни қайта ишлаш ҳажми кўпайиш ўрнига йил сайин камайиб бораётганлиги ачинарли ҳолдир. 1978 йилда заводда пландаги 92100 тонна ўрнига 91751 тонна, 1979 йилда 96780 тонна ўрнига 84584 тонна, шу йилнинг дастлабки уч ойида эса 24700 ўрнига 22341 тонна чигит қайта ишлангани фикримизнинг далилидир.

Корхонада ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланиш топшириқлари муттасил бажарилмасдан қолмоқда. Завод бир кеча-кундузда 300 тонна чигитни қайта ишлаш қувватига эга. Бироқ бу рақам ўртача бир кеча-кундузда ўтган йили аранг 265 тоннага, бу йил эса 254 тоннага етди, холос.

Корхонанинг қолоқликка тушиб қолишига сабаб — янги техника, илғор технология ва ижодий тажрибаларни ишлаб чиқаришга кенг жорий этиш бўйича кўзда тутилган тадбирларнинг бажарилмай қолаётганлигида. Заводда ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш резервларидан етарли фойдаланилмаяпти. Кўпчилик ускуналарнинг техникавий ҳолати қаровсиз. Технологик жараёнларда узилишлар бор. Булар эса ёғ, шелуха ва шрот маҳсулотларининг белгиланган нормадан ортиқ даражада исроф бўлишига олиб келяпти.

Завод ишлаб чиқаришида шнек, элеватор сингари ускуналар учун эҳтиёт қисмлар етишмаслиги туфайли айрим цехларда ишлаб чиқариш жараёнининг тўхтаб қолиш ҳоллари содир бўляпти. Чунончи, корхона механика устахонасида токарлик дастгоҳлари эскириб қолган, уларда зарур деталларни ясаш имкониятлари йўқ. Шундай бўлса-да, бу ускуналарни алмаштириш ёки уларни эҳтиёт қисмлар билан таъминлаш ҳақида таъминотчи корхоналарга талабномалар ёзиш ҳеч кимнинг хаёлига келмаётир. Қолаверса, корхонада малакали ишчилар етишмайди, ишчилар ўртасида қўнимсизлик ҳоллари давом этиб турибди...»

Корхона бош инженери И. Шониёзов эса имзосиз саволни ҳамон қўлида ғижимлаб, хаёли «буни ким ёздийкин?» — деган ўй билан банд эди.

Н. САЪДУЛЛАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

БЕШ ЙИЛЛИК ҒОЛИБЛАРИ ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

ИЗЛАНИШ

— Сиз бир иш қилинг, ҳамма раҳмат десин, қўлингиздан келади, — деди Ниёзматни ҳузурига чақирган корхона бош инженери Э. Саидабдуллаев.

— Хизмат? — Ниёзмат савол билан тикилди унга.

— Кўриб турибсиз, цех механизмлари ишида барака йўқ. Қаров яхши эмас, тез-тез кўрикдан ўтказилиб, созлаб турилмайди. Пресслар деярли ишдан чиққан...

Ўша суҳбатдан кейин Ниёзматнинг илк иши — механизациялашган юклаш ускунасининг конструкциясини такомиллаштиришдан иборат рационализаторлик таклифи бўлди. Таклиф тасдиқдан ўтиб, ишлаб чиқаришга тез жорий этилди. Шундан сўнг тайёр маҳсулотлар прессда тайёрланиб, тўғри юклаш майдончаларига чиқарилди, сўнгра автотранспортларга ортиб жўнатилди. Ишда самара ҳам, сифат ҳам ортди. Корхона толачилари, прессловчиларининг оғири енгил бўлди.

— Табриклаймиз! — деди бош инженер қувончига сиғмай. — Энди нима қилиш керак, биласизми?

— Биламан.., пресслар учун эҳтиёт қисмлар ҳақида ўйлаш керак.

— Жуда тўғри, — севинди инженер. — Давом этинг...

Ниёзмат яна изланишга тушди. Ҳамкасбларидан, мутахассислардан маслаҳат олди. Техникавий адабиётларни мутолаа қилди. Турли хил деталлар ясаб дастгоҳга қўйиб кўрди, синовдан ўтказди. Ниҳоят изланиш самара берди. Прессга қўйиладиган қаттиқ прокладка ясалди. У дастгоҳда кўнгилдагидек ишлаб кетди. Пресслар ишидаги узилишларга чек қўйилди. Вақт сарфи қисқариб, ишлаб чиқариш ҳажми ортди.

Урганч пахта тозалаш заводининг илғор слесари, ёш рационализатор Ниёзмат Қадамовнинг меҳнат фаолиятидан бундай ёрқин лавҳаларни кўплаб келтириш мумкин. Дарҳақиқат, унинг қатор рационализаторлик таклифлари туфайли ўнинчи беш йилликда 541 минг сўмлик иқтисодий самара олинди. Моҳир слесарь ўзининг ана шундай ижодий таклифлари учун бир неча бор рағбатлантирувчи мукофотларга сазовор бўлди. Социалистик мусобақа ғолиби Н. Қадамовнинг беш йиллик топшириқларичи барвақт бажариб, 1981 йил ҳисобига иш бошлаганига анча бўлди.

Д. БЕКЖОНОВА.

МУРАББИЙ

— Мухторали ака, устозимиз! — фахрланади ёшлар.

— Арзийди. Қачон қараманг уни ёш ишчилар орасида, суҳбат устида учратасиз. Ўзининг бўлажак ўринбосарлари ишидан кўз-қулоқ бўлиб юрганини кўрасиз.

— Мухторжон бизнинг меҳрибон мураббиймиз! — таъкидлайди ҳамкасблари.

— Тўғри гап. Цехда ташкил этилган коммунистик меҳнат мактабининг раҳбари у.

— Мухторжон Меҳмонов актив китобхонимиз, — мамнунлик билан гапиради кутубхона ходимлари.

Ҳа, область техника адабиётлари кутубхонаси дафтарида актив китобхон М. Меҳмоновнинг бугунга қадар 70 дан ортиқ техникавий адабиётлар ўқиб чиққанлиги қайд этилган.

Андижон суғориш шохобчалари бошқармаси қошидаги электр тармоқлари корхонасининг мастери Мухторжон Меҳмонов ҳақида бундай мақтов сўзларни кўплаб келтириш мумкин. Мастер М. Меҳмонов корхонанинг электромеханика ремонти устахонасида меҳнат қилади.

— Коллективимиз, — дейди катта мастер М. Меҳмонов, — корхонадаги электр машиналарининг нормал ишлашини таъминлаб ва электромеханика хўжалиги ремонтида фаол қатнашиб, беш йиллик план топшириқлари барвақт бажарилишига катта ҳисса қўшди. Йирик трансформатор подстанциялари, электр линиялари, алоқа, автоматика, телемеханика воситаларини ишлатиш ва ремонт қилиш бўйича ўтган йили, шунингдек якунловчи йилнинг биринчи ярмида область корхоналари ўртасида мусобақа ғолиби бўлдик.

Мусобақа пешқадами Мухторали Меҳмонов ўзи ҳақида гапирмади. Тўғриси камтарлик қилди. Лекин мақтанса мақтангулик ҳаёт йўли, иш тажрибаси бор. 30 йиллик меҳнат фаолиятида у самарали ва бенуқсон ишлагани учун «Ҳурмат Белгиси» ордени, Социалистик мусобақа ғолиби» нишонлари ва фахрий ёрлиқлар билан тақдирланган. Айни кунларда унинг ўзи ва у бошлиқ коллектив КПСС XXVI съезди шарафига зарбдор вахтада туриб, 1981 йил ҳисобига меҳнат қилмоқда.

А. ЖУМАЕВ.

ЁЗУВЧИ БЕШ ЙИЛЛИГИ

Республика ёзувчиларининг 15 июлда бўлиб ўтган очиқ партия мажлиси Маяковскийчасига жанговар: ёзувчининг беш йиллиги деган мавзуга бағишланди. Бундай дейилиши бежиз эмас: республика адиблари КПСС XXVI съездига ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездига тайёргарлик кўраётиб, кейинги беш йилликда босиб ўтилган йўлга назар ташламоқдалар, совет халқининг экономика ва маданият соҳасида эришган муваффақиятларини ўз ижодларида қандай акс эттирганликлари, ўз қаламлари билан янги коммунистик жамият қуришга қандай ёрдам бергачликларига якун ясамоқдалар. Ажойиб совет шоири ўз меҳнати республика меҳнатига қўшилаётганлиги тўғрисида нечоғли фахрланиб гапирган бўлса, Ўзбекистон адиблари республиканинг ягона меҳнат маромига қўшилиб кетган талайгина асарларини фахрланиб айта оладилар.

Замон адабиётдан янада чуқур ғояларни, воқелик ифодаларини янгича излашни, активлик ва собитқадам изланишларни талаб қилади, ўй-фикр ва фаолиятда адабиётнинг партиявийлиги ва халқчиллиги ҳамиша доимий мезон бўлишини тақозо қилади. Ўзларининг ижодий ҳисоботларига йиғилган Ўзбекистон ёзувчилари Ўзбекистон адабиёти партия XXV съездидан бери ўтган катта йўл мана шу талабларга мос келади, деб баралла айта оладилар. Адиблар халқ ҳаётидаги катта воқеалар — Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини, В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигини, фашизм устидан қозонилган Ғалабанинг 35 йиллигини бутун мамлакат билан бирга нишонладилар. Адабиёт усталари мана шу саналарга тайёргарлик кўраётиб ижтимоий муносабатлар халқларнинг тақдиридаги туб ўзгаришлар даврини жонлантирадиган, совет кишиларининг жонажон диёр озодлиги йўлидаги қаҳрамонлиги янги саҳифаларини очиб берадиган асарлар яратдилар.

Партия йиғилишида доклад қилган ёзувчи Раҳмат Файзий китобхонларнинг яхши баҳосига сазовор бўлган асарларни айтиб ўтди. Бундай асарлар кўп бўлиб, адабиётнинг ҳамма соҳалари ва жанрларида бор. Ўзбек авторларининг тобора кўпроқ асарлари чет эллик китобхонларнинг қалбига йўл топмоқда. Бу нарса ўзбек совет адабиёти ютуқлари эътироф этилаётганлигининг далили бўлибгина қолмай, шу билан бирга бу асарлар миллий руҳни сақлаб қолган ҳолда интернационал асарларга айланаётганлигининг ҳам далилидир.

Йиғилишда сўзга чиққан нотиқлар айтишдики, беш йиллигимиз — ишчилар, пахтакорлар, чорвадорлар, партия ходимлари, олимларнинг образларини, умуман замондош деб айтиладиган кишиларимизнинг образларини акс эттирувчи романлар ва қиссалардан иборатдир. Йиғилишда Рамз Бобожон, Л. Қаюмов, Иброҳим Раҳим, Асқад Мухтор, Риза Фозил, М. Расулий, М. Шевердин ижод беш йиллиги тўғрисида, келгусидаги режалари ҳақида гапириб бердилар.

Ёзувчилар ўз беш йилликларининг якунларини чиқараётиб, ижодий фаолиятдаги камчиликлар тўғрисида ҳам гапирдилар, бу камчиликка барҳам бериш йўлларини белгилаб олдилар.

КПСС XXVI съездига тайёргарлик республика адиблари учун партиянинг янги буюк режаларига ҳамоҳанг ижодий ўй-фикрларнинг янги парвози ҳам бўлади, деб таъкидлашди сўзга чиққанлар. Ёзувчининг беш йиллиги ижод қилишнинг ўзидангина иборат эмас. Бу беш йиллик — дала шийпонлари, ишчи клубларидаги, қурилиш майдонларидаги учрашувлар, бўз ерларга қилинадиган сафарлар, хуллас — ёзувчининг овози республиканинг меҳнат маромига қўшилиб кетадиган ҳамма жойдаги учрашувлардан ҳам иборатдир. Бу фикр йиғилишда неча бор такрорланди.

(ЎзТАГ).

ЙИЛЛИК ПЛАН — 6 ОЙДА

Андижон районидаги Охунбобоев номли совхознинг Усмонжон Қурбонов бошлиқ бригадаси аъзолари сабзавотдан мўл ҳосил етиштирдилар. Улар ҳосилни уюшқоқлик билан нест-нобуд қилмай йиғиштириб олишга киришиб, олти ойдаёқ шаҳарликлар дастурхонига 1087 тонна сабзавот маҳсулотлари етказиб беришди ва йиллик планни ошириб бажаришди.

— Биз бу муваффақиятга ҳосилдорликни ошириш эвазига эришдик, — дейди бригада бошлиғи Усмонжон Қурбонов. — Энг муҳими сабзавотчиликдаги кўп ишларни механизациялаштирдик.

Бригадада сабзавотни йиғиштириб олиш, айниқса, помидорни териш қизғин давом этяпти. Бу ишда София Қурбонова, Маҳфуза Тошматова сингари миришкорлар ҳамкасбларига ўрнак бўлишяпти.

Бригада азаматлари эл дастурхонига яна 300 тонна сабзавот етказиб бериш мажбуриятини олишди. Суратда: илғор механизатор Шамсиддин Сайфиддинов.

Ш. Алимов фотоси. (ЎзТАГ).

МАНГУ ДАЪВАТ

ОЧЕРК

Тонг оқармоқда. Теварак атрофга сукунат чўккан. Осмонда шуъла сочаётган юлдузлар ҳам бирин-кетин кўринмай қоляпти. Шониёз ака елкасига кетмонини қўйганича, ям-яшил дала қўйнида тонгни қаршилаяпти. Ғир-ғир эсаётган енгил шабада бир текисда баравж ўсаётган ғўзаларнинг яшил баргларини силайди. Роҳатбахш шабада шу куйи туни билан дала кезиб толиққан бригадирнинг юзига уриладн, дилини хушнуд этади. Шу топда у «Ишласа, қараса бўлар экан-ку! Айбни ҳадеб ерга тўнкайвериш ҳам инсофдан эмас. Ҳамма гап унга оқилона муносабатда бўлишда. Ер битмас-туганмас хазина, тилсим. Унинг калити эса деҳқоннинг ўз қўлида. Буни Эргаш Тошпўлатовга ўхшаганларга бир кўрсатиб қўймасам», дея кўнглидан кечирди.

Ҳозир у бошқараётган 28-бригадада бултур ҳосилдорлик 29 центнерни ташкил этганди. Ҳисобот-сайлов йиғилишида у ўзини боса олмади. Сўз олди-ю қизишиб: «Ахир бир неча йилдирки, бу бригадада ҳеч ўзгариш бўлмаяпти. Ҳосилдорлик йилдан-йилга ошиш ўрнига камайиб боряпти. Ҳаммамизнинг имкониятимиз, шароитимиз деярли бир хил-ку!? Шу бригадани менга беринглар. Бу ерда мўл ҳосил олиш мумкинлигини амалда исботлайман», деб юборди. Колхоз правлениеси раиси Муяссар Шодиев донгдор пахтакор ҳақ гапни айтганини таъкидлади. Унинг ташаббусини ҳамма бир овоздан қўллаб-қувватлади.

... Бундан бир неча йил муқаддам ҳам Шониёз Турсунов ана шундай ташаббус билан қолоқ бригадага ўтган эди. Баҳор келди. Унинг бригадаси районда биринчилардан бўлиб чигит экиб чиқди. Аммо орадан бир ҳафта ўтгач, қай кўз билан кўрсинки, пайкалларнинг ўрта-ўртасида чигит мутлақо униб чиқмаганди. Бу кўнгилсизлик, табиийки уни қаттиқ ҳаяжонлантирди. Устига-устак Самарқанддан — обкомдан келган комиссия худди келишиб қўйилгандек, унинг бригадасига келиб қолди. Вазият янада оғирлашди. Тез орада бу кўнгилсизликнинг сабаби аниқланди. Маълум бўлишича, кузда ер янги «Олтой» тракторида ҳайдалган. Бу тракторнинг биринчи йил ишлатилиши эди. Тракторчининг тажрибасизлигидан картанинг ўртасида бир қисм ер ҳайдалмай устига тупроқ тортилиб кетаверган. Ана шу жойларда — ҳар пайкалнинг тўрт эгатида чигит чиқмай қолган. Бригада бўйича бундай ерлар уч-тўрт гектарни ташкил этарди. Бу кўнгилсиз воқеа бригадирга жуда оғир ботди.

«Эҳ, Шониёз, Шониёз. Эҳтимол саккизинчи бригадада тинчгина ишлаб юрганингда, бундай ғавғоларни ўзингга сотиб олмаган бўлармидинг! Ўз имкониятларингни ҳисобга олмасдан катта гапириб қўйиб, мана шарманда бўлдинг энди», дея миййғида кулганлар, эрқавоцотдан гап қилганлар ҳам бўлди. Аммо унинг руҳи чўкмади. «Жўжани кузда санайдилар. Ҳали вақт эрта, бари-бир мўлжални аниқ оламан. Меҳнат қилсанг, тер тўксанг, ер сени ҳеч қачон алдамайди. Унинг тилини билиш зарур», дея янги куч ва ғайрат билан ишга киришди. Қўшни бригада аъзолари ёрдамга келди. Қолиб кетган ерга ҳам тезда қўлда чигит қадалди. Ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ меҳнат қилиш эвазига ғўзалар текис ривож топди.

Қолоқ бригадага раҳбарлик қилиш осон эмасди. Унинг ташвиши янада ортди. Ғўзанинг айни парваришталаб пайти. Иш ниҳоятда қизғин, қўл-қўлга тегмайди. Шу кезлари негадир жавоб сўрагувчилар ҳам кўпайди. Уларнинг бири уй қуряпман, деса яна бири менга у ёки бу нарса керак, бир ҳафта муҳлат беринг, деб келади. Ахир оила ташвишини ҳам бир ёққа ташлаб қўйиб бўлмайди-ку. «Сизларга нима ёрдам керак — ҳаммасига биз тан. Ҳозир, ҳамма ташвишни қўя туриб, фақат, фақат пахтанинг тақдирини ўйлашимиз керак», деди у одамларга. Лекин уларнинг илтимосларини ҳам ўз ўрнида қондирди. Энг муҳими, ғўза парваришини асло сусайтиришмади. Натижа ҳам қувончли бўлди. Уларнинг меҳнати зое кетмади. Ҳосилдорлик 45 центнерни ташкил этди. Унинг довруғи бутун областга ёйилди. Партия ва ҳукуматимиз бригада бошлиғи Шониёз Турсуновни юксак кўрсаткичлари учун ўша йили Ватаннинг юксак мукофоти — Ленин ордени билан тақдирлади.

— Эт билан тирноқни бир-биридан ажратиб бўлмагандек, — дейди донгдор пахтакор Шониёз Турсунов, — ғўза парваришида ҳам бир қатор агротехник усуллар бор. Улар бир-бирига чамбарчас боғланган. Бири иккинчисига у ёки бу даражада таъсир этмасдан қолмайди, албатта. Шулардан бири — суғориш жараёнидир. Баъзилар ўқариқлар орасидаги масофанинг қандай узунликда бўлишига етарли аҳамият беравермайди. Бизда ўқариқлар оралиғи 100—150 метр атрофида бўлади. Агар оралиқ бундан узайиб кетса сувнинг эгат охирига етиши қийинлашади. Бу ўз-ўзидан суғориш нормасига ҳам таъсир этмасдан қолмайди. Пайкални суғориш муддати одатдагидан анча чўзилиб кетади. Оқибатда ғўзалар сувга тўйиниб, ҳосил тугунчаларини ташлаб юборади. Бугина эмас, айрим пайкалларда ғўзалар қўллатиб суғорилади. Суғориш пайтида ҳар бир пахтакор ўша пайкалнинг ўзига хос мелиоратив ҳолатига, албатта эътибор бериши шарт. Аммо баъзида пайкалларнинг талаби ҳам ўзига хос бўлади. Шундай пайтларда ғўза мунтазам кузатиб борилса, шу пайкалнинг ўзида унисига нисбатан тезрок чанқаган ғўзаларни кўриш мумкин. Айрим мутахассислар, қолаверса, баъзи раҳбарлар бу масалага кўп эътибор беравермайдилар.

Тажрибали деҳқон бир қарич ер, ҳатто бир туп ғўза учун курашади! Аммо ундан фойдаланишнинг ҳам зарур, айни чоғда хатарли томонлари ҳам бор-да! Агар чинакам чанқаган ғўзага ўз вақтида сув таралса, нур устига аъло нур. Борди-ю, ҳали деярли чанқамаган, сувдан кўра қуёшнинг нурига интизор бўлиб турган ғўзага сув берилса, уни ғовлатиб юборади.

— Сувни мен эгатларга доимо жилдиратиб тарайман. Суғориш пайтида пайкалдан асло жилмасликка ҳаракат қиламан. Сувни қай йўсинда, қайси пайкалга, қолаверса қачон тараш қанчалик муҳимлигини ҳар бир пахтакор беш бармоғидай аниқ билиши керак. Мен юқорида тилга олган усуллардан доимо фойдаланаман. Ўтган йили биз ҳар гектар ердан ўртача 45 центнердан ҳосил кўтардик, 4—5 йил илгари бу ерда ҳам ҳосилдорлик ниҳоятда паст эди.

Мен бу йил колхоздаги қолоқ бригадалардан бири, яъни 23-бригадага ўз хоҳишим билан, ҳосилдорликни оширгани ўтдим. Табиийки, бу ерда ҳам бир қатор қийинчиликларга дуч келинди. Шулардан энг муҳимларидан бири — шийпон масаласидир. Негаки, ғўзага айни ишлов бериш кучайган пайтлари қуёш ҳам забтига олган, атрофга олов пуркаётган бўлади. Бу эса, ўз-ўзидан маълумки, деҳқон учун янада қийинчилик туғдиради. Шундай кезлари, айниқса, тушлик маҳали зилол сув билан тўлғизилган ҳовуз ёнига қурилган, барча қулайликлари бўлган, ёнберига турфа гуллар, мевали ва манзарали дарахтлар, шунингдек, полиз ва сабзавот экинлари экилган шинам, файзли шийпонда дам олишга не етсин. Афсуски, баъзи жойларда бу масалага етарли аҳамият берилмаяпти. Дала шийпонида яратилган шароит талабга мутлақо жавоб бермайди. Бу бригадада ҳам шундай эди. Биз буни ҳисобга олиб, шийпонни тўла-тўкис ремонт қилдик. Бу масаланинг бир томони. Биз даставвал бригада даласида тарвақайлаб кетган қамиш, ажриқларни йўқотдик. Бир неча гектар майдон уватлар ҳисобига фойдаланилмасдан «зорланиб» ётган эди. Қаровсиз ётган ерларга ҳам ишлов берилиб чигит экилди. Ерни ўғитлаш ҳам маълум системага солинди. Шунингдек, гектарига 15 — 20 тоннадан маҳаллий ўғит жамғардик. Комплекс ишловни намунали йўлга қўйдик. Қўрилган барча зарур тадбирлар туфайли эндиликда ғўзалар бир текис ривожланяпти...

Шониёз ака Турсунов Самарқанд область Каттақўрғон районидаги Ленин номли колхозда бригада бошлиғи. Унинг ишида сиртдан қараганда бошқалардан деярли фарқ йўқдек туюлади. Унинг бригадасида ҳам ҳамма ердаги сингари эрта тонгда иш бошланади, қош қорайганда, баъзан эса тунлари даладан қайтилади. Техника ва одамлар сони ҳам бошқаларникидек. Лекин чуқурроқ қаралса, улар ўртасида фарқ равшан сезилиб туради. Бу фарқни ҳатто унинг она ерга, қолаверса пахтага бўлган ёниқ муҳаббатида ҳам кўрса бўлади. Болалигиданоқ оппоқ пахтага ҳавас қўйган Шониёз туну кун унинг ташвиши билан яшайди. Унинг кўмагида колхоздаги бир қанча қолоқ бригадалар илғорлар сафига қўшилди. Пахта ишқи билан ёнган моҳир пахтакор мана шу йили ҳам хўжаликдаги қолоқ бригадани бир йилдаёқ илғорлар сафига олиб чиқиш учун бел боғлади. Ҳосилдорликни 50 центнерга етказишга сўз берди. Пахтачиликнинг сиру асрорини яхши биладиган Шониёз ака ўз тажрибасини бошқаларга ҳам ўргатиб келмоқда.

Ҳаётида доимо ташаббус кўтариб, пахтачилик равнақига улкан улуш қўшаётган, қолоқ бригадани илғорлар қаторига олиб чиққан Шониёз Турсунов ҳаётида 1978 йил алоҳида ўрин тутади. Чунки донгдор бригадир 1977 йилги кўрсаткичлари учун (улар ҳар гектар ердан салкам 50 центнердан бебаҳо дурдона етиштиришган эдилар) Ватаннинг юксак мукофотига сазовор бўлди. Унга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилиб, Ленин ордени билан «Ўроқ ва Болға» олтин юлдузи топширилди.

Шониёз Турсунов учун улуғвор марралар гўё бир юксак чўққи-ю, уни забт этишга интилади. Чўққилар эса кишини ҳамиша юксакликка даъват этиб туради. Аммо бу чўққига ёлғиз ўзигина эмас, бошқаларнинг ҳам чиқишини хоҳлайди. Ўзи сингари улар ҳам муваффақиятлари, қувонч-севинчлари билан ҳаётга масрур ва ишонч билан боқишини дил-дилидан истайди. У қалбида бир дунё орзу-умид тўлиб-тошган толмас инсондир.

Хусан ИБРОҲИМОВ,
Шуҳрат ЖАББОРОВ.

Замондошни куйлайлик

БУТУНИТТИФОҚ СОВЕТ МУЗИКАСИ ФЕСТИВАЛИ ТОШКЕНТДА ЎТКАЗИЛАДИ

Замондошларнинг қаҳрамонона зафарларини, КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун бошланган умумхалқ ҳаракатини акс эттирувчи асарлар яратиш совет музика санъати усталари олдида турган фахрли вазифадир. Улар КПСС Марказий Комитетининг 1980 йил июнь Пленуми қарорларини, ўртоқ Л. И. Брежнев шу Пленумда қилган докладини баланд руҳ билан қабул қилдилар. СССР Композиторлар союзи, РСФСР Композиторлар союзи правлениелари секретариатларининг ҳамда Москва композиторлар ташкилоти президиумининг 15 июль куни Москвада бўлиб ўтган кенгайтирилган мажлиси қатнашчилари шу ҳақда гапирдилар.

Барча иттифоқдош республикаларнинг музикачилари олдида турган масъулиятли вазифалар юксак партиявий позицияларда туриб муҳокама этилди. КПСС-нинг XXVI съездига тайёргарлик кўриш борасидаги конкрет тадбирлар плани белгилаб олинди. Жумладан, шу йил кузида Тошкентда Бутуниттифоқ совет музикаси фестивали ўтказилади. Ўтган беш йилликда яратилган энг яхши асарлар шу фестивалда янграйди. Ижодий союзнинг «Кўп миллатли совет музикасининг интернационал бирлиги» мавзуидаги сайёр пленуми ана шу воқеа пайтида ўтказилади. Композиторларнинг беш йиллик зарбдор қурилишлари меҳнаткашлари билан ижодий учрашувларини ўтказиш, фестиваллар, кўриклар ташкил қилиш ҳам мўлжалланади.

(ТАСС).

РАССОМЛАР КЎРГАЗМАСИ

Куни кеча юзлаб Бекобод шаҳри аҳолиси республика мўйқалам усталари билан ижодий учрашувда қатнашмоқ учун металлурглар маданият саройига йиғилишди. Бу учрашув Бекободда «Ўзбекистон тасвирий санъати» кўргазмаси очилишига бағишланди. Авторларнинг ўзлари дастлабки томошабинларга ўттиздан кўпроқ расм полотноларини, график варақларни, ҳайкалтарошлик асарларини кўрсатдилар. Республика Маданият министрлигининг фондларидан тузилган экспозиция республиканинг бошқа саноат марказларида, йирик пахтакор хўжаликларида ҳам намойиш этилади.

* * *

Сирдарё ГРЭСи энергетиклари ва қурувчиларининг навқирон шаҳри — Ширинда «Театр ва кино» кўргазмаси очилди. Кўргазмада республика пойтахти етакчи рассомларининг эскиз асарлари намойиш этилмоқда. Экспонатлар театр ва кино санъатининг тарихи ҳамда ҳозирги куни тўғрисида, Ҳамза номли ўзбек давлат академик театрининг, республика қўғирчоқ театрининг, Тошкентдаги бошқа ижодий коллективларнинг янги постановкалари ҳақида ҳикоя қилади. Бу кўргазма ҳам Ўзбекистоннинг кўпгина шаҳар ва қишлоқларида намойиш қилинади. (ЎзТАГ).

ПЛАНЕТАМИЗДА

АФРИКАНИНГ КУЧИ БИРЛИКДАДИР

Бутун Африканинг диққат-эътибори шу икки ҳафта ичида Сьерра Леоненинг пойтахти Фритаунга қаратилди. Бу ерда Африка Бирлиги ташкилоти министрлар Кенгашининг 35-сессияси бўлди. Шундан кейин бу ташкилотга аъзо бўлган мамлакатлар ҳукуматлари бошлиқлари ассамблеясининг XVII сессияси ўтказилди. Сессия аввало шу жиҳатдан муҳим аҳамият касб этдики, Африка Бирлиги ташкилотига аъзо бўлган 49 мамлакат байроғига яна бир байроқ — шу йилнинг кўклам фаслида мустақилликка эришган Зимбабве Республикасининг байроғи қўшилди.

Африка Бирлиги ташкилотининг Бош секретари Э. Кожо ташкилотнинг шу босқичдаги вазифасини белгилаб берди. Бу вазифа — Ер юзида ялпи тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш учун, кескинликни юмшатиш жараёнини чуқурлаштириш учун курашдан иборат. Бу эса Африкани иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг, шунингдек қитъада ирқчилик ва мустамлакачилик манбаларини узил-кесил тугатиш йўлидаги курашни муваффақиятли туғаллашнинг зарур шартидир.

Африканинг жанубидаги аҳвол сессия қатнашчиларининг диққат марказида турди. Жанубий Африкада апартеид режими ҳануз ҳукмронлик қилмоқда, халқлар ирқчилик ва мустамлакачиликка қарши тобора қаттиқ кураш олиб бормоқдалар. Ангола, Мозамбик ва Зимбабве ватанпарварларининг ғалабаси натижасида ирқчиларнинг қўғирчоқ давлатлар тузиб, Африкадаги мустақил мамлакатлардан ўзини ҳимоя қилиш режаларига қақшатқич зарба берилди. Жанубий Африка Республикасида ёшлар ва меҳнаткашларнинг ҳаракати, бу республикадаги Жанубий Африка миллий конгрессининг ва ирқчилар томонидан қонунга хилоф равишда босиб олинган Намибияда СВАПО ватанпарварлар ташкилотининг қуролли кураши кучайганлиги ҳам қитъанинг жанубида вазиятни ўзгартириб юборди.

Претория режими бундай шароитда Намибияда ўз ҳукмронлигини ҳар қандай йўллар билан сақлаб қолиш, Ғарб монополияларининг бу мамлакатдаги бойликларни абадий эксплуатация қилишини таъминлаш учун интилиб, найранг ишлатди. Намибияда қўғирчоқ министрлар Советининг вужудга келтирилиши ҳам шу мақсадга хизмат қилади. Бу эса ирқчиларнинг кўпдан буён орзу қилиб келаётган тилагини — бу мамлакатни «мустақил» деб эълон қилиш ниятини тезроқ рўёбга чиқаришларига имконият яратиб беради. Жанубий Африка Республикаси қурол кучи билан қўшни давлатларни чўчитиш, уларни СВАПО ва Жанубий Африка миллий конгресси ватанпарварларининг курашини қўллаб-қувватлашдан воз кечишга мажбур қилиш учун уринмоқда.

Сессияда планетанинг бошқа жуда хатарли нуқтасидаги вазият — Африка билан чегарадош бўлган Яқин Шарқ масаласи ҳам муҳокама қилинди. Исроил араб территорияларини оккупация қилиб турганлиги натижасида вужудга келган аҳвол жиддий ташвиш туғдираётганлиги таъкидлаб ўтилди. Африка мамлакатлари давлат ва ҳукуматларининг бошлиқлари Исроилнинг сиёсатини кескин қораладилар ва Садатнинг таслимчилик йўлига нафрат ўқидилар.

Сессияда Ҳинд океани тўғрисида якдиллик билан қабул қилинган резолюция тинчликни сақлаш тўғрисида ғамхўрлик қилиш руҳи билан суғорилган. Ҳинд океанини милитарлаштиришга чек қўйиб, уни ядросиз зонага айлантириш йўли билангина, дейилади ҳужжатда, бу регионда тинчлик, хавфсизлик ва барқарорликни таъминлаш мумкин. Африкадаги мустақил мамлакатларнинг вакиллари Диего-Гарсия оролидаги ҳарбий базанинг кенгайтирилиб, реконструкция қилинаётганлигидан ғоят ташвишланаётганлигини билдириб, бу орол Маврикийга қайтариб берилсин, деб талаб этдилар.

Сессия қатнашчилари кўп масалаларни кўриб чиқиб, сиёсий, иқтисодий, социал ва маданий ривожланишга доир 48 та резолюция қабул қилдилар.

Мавжуд халқаро иқтисодий муносабатларни тенглик ва адолатли асосда қайта кўриб чиқиш зарур эканлиги тўғрисидаги масалага катта эътибор берилди. Делегатлар ўз нутқларида таъкидлаб ўтганидек, ривожланаётган мамлакатлар иқтисодий жиҳатдан мустақил бўлмай туриб, чинакам сиёсий мустақилликка эришолмайдилар. Кўп миллатли империалистик корпорациялар Африка мамлакатларининг табиий бойликларини эксплуатация қилиб, қитъада ўз ҳукмронлигини абадий сақлаб қолиш учун ҳамма чораларни кўрмоқдалар. Бундай шароитда, — деб уқтириб ўтди Африка Бирлиги ташкилотининг Ранси Сиака Стивенс сессияни ёпиш вақтида сўзлаган нутқида, — иқтисодий ва социал тараққиётга эришиш Африка қитъасининг келажаги учун жуда катта аҳамиятга эгадир.

Сессияда ҳукм сурган бирлик ва бирдамлик руҳи бу режаларни муваффақиятли амалга ошириш гаровидир.

В. ЖДАННИКОВ,
Ю. ПИЧУРИН,
(ТАСС мухбирлари).
Фритаун

ОҚ УЙ НАЙРАНГЛАРИНИНГ ҚУРБОНЛАРИ

САН-ФРАНЦИСКО, 15 июль. (ТАСС мухбири). Москва Олимпиадасини барбод этиш мақсадидаги кампания Олимпиада ҳаракатидан чиқиб қолган америкалик спортчиларнинггина эмас, шу билан бирга АҚШ савдо-саноат доираларининг манфаатларига ҳам қаттиқ зарба бўлиб тушди. АҚШнинг савдо-саноат доиралари ҳозир Оқ уйнинг сиёсий авантюралари учун кўп миллионлаб зарар кўрмоқдалар.

«Лос Анжелес таймс» газетаси савдо министрлиги маълумотига асосланиб хабар қилишича, Олимпиада мавзуида ҳар хил маҳсулот ишлаб чиқарган 58 та фирма 10 миллион доллар зарар кўрди. «Юзлаб ишчилар ишдан бўшатилдилар, деб ёзади газета, — камида уч фирма абгор бўлади».

Маъмуриятнинг хатти-ҳаракатидан кўпгина бизнесменлар дарғазаб бўлмоқдалар, улар Оқ уй ўзининг жиноий сиёсати учун жиддий жавобгар, шу жумладан молиявий жавобгар бўлиши керак, деб уқтирмоқдалар.

Москвадаги Олимпиада белгилари туширилган маҳсулотни Ғарбий ярим шарда тарқатиш учун лицензия олган Калифорниядаги «Имож факторн спортс» компаниясининг президенти Стэнфорд Блум қуйидагиларни айтди: «Картер ўзининг бойкот кампаниясини бошламасдан олдин бизнинг товарларимиз ғоят харидоргир эди. Энди эса унинг биз билан мутлақо иши йўқ».

«Лос Анжелес таймс» газетасининг хабар қилишича, Оқ уй найрангларининг қурбони бўлган 35 фирма коалицияга бирлашиб, кўрилган зарарнинг ўрнини қоплашни талаб қилиб, ҳукуматга қарши судга даъво қилиш ниятидадирлар.

В. ЧЕРНИШЕВ.

СОХТА ХАБАРЛАР РАД ЭТИЛДИ

Американинг ЮПИ ва АП информация агентликлари Деҳлидаги қандайдир «Дипломатия доиралари»га асосланиб, тарқатган хабарларда кейинги бир неча кун ичида Афғонистонда гўё минглаб афғонлар ўлдирилган ҳамда Қобул чеккаларидаги ва Ғазна вилоятидаги 50 дан кўпроқ қишлоқ йўқ қилинган деб даъво қилинади.

ТАСС АДРда қандайдир «қирғинликлар» содир бўлди ва қишлоқлар вайрон қилинди, деган уйдирмаларни қатъиян рад этишга вакил қилинди. Буларнинг ҳаммаси мазкур регионда яхшилик сари муайян силжишлар содир бўлаётганлигига ҳалақит бериш мақсадида Америка империализми ишга соладиган чалғитувчи ахборот сиёсатининг бир қисмидир.

«Деҳлидаги дипломатия доиралари»га асосланишнинг ўзи шундан далолат берадики, эслатиб ўтилган ёлғон хабарларнинг авторлари ўзларининг уйдирмаларига «дипломатик жиҳатдан ишонарли» этиб кўрсатмоқ учун ҳатто бирон-бир қулай пунктни ҳам танлаб олишни лозим кўрмадилар.

Айни АҚШ, Покистон ва Хитой ишни региондаги вазиятни кескинлаштириш сари тўхтовсиз давом эттираётганликларини босмачи тўдаларни қуроллантириб, уларни АДР территориясига бостириб киришга рағбатлантираётганликларини Ҳиндистон жамоатчилиги яхши билади. Айни вақтда улар ана шу қўпорувчилик ишларини ва қуролли агрессияни «табассум дипломатияси» билан ниқоблашга уринмоқдалар.

Америка ва Хитойнинг ёлғон хабар тарқатувчилари Деҳлини кўрсатишлари билан, афтидан, Ҳиндистон республикасининг тинчликсевар ташқи сиёсатига доғ туширишни ҳам истаган бўлсалар керак. Ҳиндистон республикаси тинч-тотув яшаш принципларига ва қўшилмаслик ҳаракатига қаттиқ амал қилмоқда, халқаро кескинликни юмшатиш жараёнини Осиё қитъасига ёйиш учун курашмоқда. Ҳиндистон ташқи ишлар министрлигининг яқинда Деҳлида эълон қилинган йиллик докладида қайд этиб ўтилганидек, Ҳиндистон барча қўшни давлатларга нисбатан дўстлик сиёсатини изчиллик билан ўтказиш, регионда барқарор вазиятни таъминлаш мақсадида улар билан ҳамкорликни ривожлантириш ниятидадир. Ҳиндистон, деб таъкидланади ҳужжатда, АДР ҳукумати ва халқи билан қалин муносабатда бўлиб, «дўст Афғонистоннинг хавфсизлиги, мустақиллиги, суверенитети ва территориал бутунлигини таъминлашдан манфаатдордир».

(ТАСС).

ХИТОЙ—ИСРОИЛ АЛОҚАЛАРИ

Ғарб ахборот органлари Исроилнинг юқори мартабали икки ходими яқинда визит билан Пекинга борганлиги тўғрисида хабар берган эди. Исроил радиоси ана шу хабарнинг тўғрилигини тасдиқлади. Бунда гап мудофаа министрлигининг бош директори Йосеф Мааян ва молия министрлигининг бош директори Яков Нееман тўғрисида боряпти. Американинг ҳафталик «Ньюсуик» газетасида босилган хабарда айтилишича, Исроилнинг махсус кишилари Исроил қурол-яроғларини ва ҳарбий техникасини кўп миқдорда Пекинга етказиб бериш тўғрисида Хитойнинг ҳукмрон доиралари билан музокара олиб борган эдилар.

Шу билан бирга Ливан пойтахтидаги обзорчилар Исроил амалдорларининг Пекинга қилган сафари Исроил территориясида нефть ишлаб чиқариш учун яроқли битумсимон сланцлар йирик кони топилганлиги тўғрисидаги хабарлар билан боғланганлигини таъкидлайдилар. Бу ерда фараз қилишларича, нефтга жуда муҳтож бўлиб қолган Исроил сланцдан нефть тайёрлаш соҳасида бирмунча тажрибаси бўлган Хитойга ёрдам сўраб мурожаат қилишга қарор берган бўлса керак. Тель-Авив «Хитой тажрибаси» эвазига ортиқча қурол-яроғлар олишни Хитойга таклиф этган бўлса керак.

Бу ҳол Тель-Авив билан Пекин ўртасида мустаҳкам ва ҳатто ишончли алоқалар борлигини тасдиқлайди. Ўзларини «арабларнинг чин дўсти» деб кўрсатишга интилаётган Хитой гегемончи раҳбарлари бу алоқаларни узоқ вақт ва зўр бериб инкор этишга уриниб кўрган эдилар. (ТАСС).

АМЕРИКА—КАНАДА ЗИДДИЯТЛАРИ

Канададаги савдо-саноат доираларининг фикрини ифода этувчи «Файнэншл пост» газетаси Қўшма Штатларнинг Канадага нисбатан ўтказиб келаётган сиёсатини кескин танқид қилди.

Газетанинг таъкидлаб ўтишича, Вашингтоннинг ҳатти-ҳаракатлари натижасида икки мамлакат ўртасидаги муносабатларда бир қанча кескин проблемалар пайдо бўлди. Бу гап аввало, денгиз чегаралари ва балиқ овлаш зоналарига таааллуқлидир. Канада томони бир қанча муҳим масалаларда АҚШнинг талабларига ён берди. Бунинг натижасида Атлантика океанида низоли районларни белгилаб қўйиш тўғрисидаги шартномаларни имзолаш мумкин бўлиб қолди. Аммо саёз қирғоқлардаги жуда кўп «қора олтин» запасларини ўз қўлига олишга уринаётган нефть монополиялари ва АҚШдаги шарқи-шимолий штатлар вакилларининг тазйиқи остида Америка сенати Канадани яна ён беришга мажбур этмоқчи бўлиб, ана шу муҳим битимларни ратификация қилишдан бош тортмоқда. Америка трэулерлари эса имзоланган битимга хилоф равишда Канада сувлари да йиртқичларча балиқ овлашни давом эттирмоқда.

Оттаза АҚШнинг шимолий районларидаги электр ста-

МАТБУОТ ГУВОҲЛИК БЕРАДИ

цияларни тозаловчи фильтр асбоблар ўрнатмай туриб, кўмир билан ишлашга кўчиришига қарши норозилик билдирган эди. Вашингтон ана шу норозиликларни ҳам назарписанд қилмаяпти. Мазкур станцияларда кўмир ишлатилиши Канадага оқиб тушадиган заҳарли моддалар миқдорини кескин равишда кўпайтириш хавфини туғдиради. Бундан ташқари, Қўшма Штатлар Шимолий Дакота штатида ирригация системасини кенгайтириш планини маъқуллади. Канада томони бир неча бор кўрсатиб ўтганидек, бу системанинг қурилиши чегара сувлари режими тўғрисида ҳар икки давлат ўртасида тузилган шартномани бузади.

(ТАСС).

МУШОИРА — 80

ШУЪЛАЛАРГА ЧЎМСИН БУ ДУНЁ

Ойдин ҲОЖИЕВА,
Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати.

Шу кунларда барча совет халқлари улкан тарихий воқеалар — КПСС XXVI съезди, Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди арафасида ҳаяжон билан кўтаринки руҳда меҳнат қилмоқдалар. Республикамиз ёзувчилари ҳам ўзларининг навбатдаги VIII съездларига қизғин ҳозирлик кўришмоқда. Мен ҳам бу саналарга арзигулик армуғонлар билан бориш ниятидаман. Қуйидаги шеърларим ана шу мақсад йўлидаги интилишларимнинг бир мевасидир.

МУАЛЛИФ.

УСТОЗ ИЛЬИЧ

Владимир Ильич, устози аъзам,
Сиз битган асарлар энг фаол, илдам,
Инсоннинг ўзидай буюк ва содда,
Энг бахтли ижодкордирсиз, дунёда!

Сиз битган достоннинг ҳар оташ байти
Шуълалари қутлуғ Инқилоб пайти
ГЭСлар томирига оқди қон бўлиб,
Деҳқон кулбасига кирди нон бўлиб.

Шиддатли, суронли «Ҳужум» йиллари
Гулхан бўлиб ёқди паранжиларни,
Айланиб Озодлик деган қўшиққа
Офтоб бўлиб борди ҳар бир эшикка.

Сўнгра малҳам бўлиб кўзларни очди,
Дилларга маърифат шуъласин сочди.
Тортинчоқ қизларга журъат бўлди у.
Курашларга сабот, суръат берди у.

Янги мазмун берди кўҳна замонга,
Янги юрак берди ҳорғин жаҳонга.
Жўшқин шиорларга айлана борди,
Метин қаторларга айлана борди.

«Шушада, Саянинг этакларида»,
Келажакнинг сирли эртакларида,
Онангизга ёзган хатларингизда,
Ленада сургунда пайтларингизда
Бу қутлуғ достонни ёзгансиз балким:
Ўша достон — менинг бахтиёр халқим!
Мен ҳам ўқиб чиқдим ўша достонни —
Сиз меҳрибон бўлган Ўзбекистонни.

Ўша Сиз айлаган буюк кашфиёт:
Коммунистик замон, мунаввар ҳаёт!

Бугун юрагимда туғанмас ихлос
Шогирдлик меҳр-ила атайман Устоз!

МАЛИК ЧЎЛЛАРИДА

Пешонасин тангиб,
офтобда пишиб,
Чапдаст йигитлардай чўл ишлаётир.
Шийпон тарновига хас-хашак ташиб,
Қалдирғоч ҳам чўлни олқишлаётир.

Похол шляпалар кўринар ойдай,
Қизил, кўк дурралар мисли лолазор.
Қўллари заминга ёққанча мойдай
Макка экишмоқда қизлар саф қатор.

Юмшатилган ернинг бағрида гўё
Орзулар шовуллаб унар бир текис,
Бетон ариқчада салқин, мусаффо
Сув шошилиб ўтар инсонга эгиз.

Тинмай ўкиради қуёш тиғида
Экскаваторлар ер тирнаб девкор:
Янги оиланинг қорачуғида
Кулади илк севги келтирган баҳор.

Шоҳи пардалари силкиниб елда
Автобуслар ўтар одам лиқ тўлиб.
«Комсомольск» деган янги манзилда
Қуёш ҳам яйрайди ишга жўр бўлиб.

Бир эмас, бу ерда минг-минглаб Фарҳод
Меҳнат тешасини сайратар моҳир.
Бу жўшқин чўл шаҳрин кўрганда устод
Битарди «Ҳамса»дек янги жавоҳир.

Чўлдаги хўп ажиб чинакам достон
Унинг ҳар сатрида жасорат, сабот,
Халқим ижодидан довруқли нишон
Малик чўлларида қайнаган ҳаёт!

ЧЎПОН

Кун ёйилган. Чошгоҳ.
Бамайлихотир
«Курт-курт» майса чимдиб
яйрар қўй-қўзи.
Тўнин икки буклаб, ёнбошлаб ётар
Чўпон, чексиз чўлда сурув ва ўзи.
Бир чимдим нос чекар,
Юмар кўзини.
Чўл билан сўйлашар сирдоши мисол:
Эллик йил татибди чўпон тузини;
Эллик йил кўргани саҳро, кун, шамол.
Ўн кундами ва ё ўн беш кундами
Бола-чақасин деб Хомравот жўнар.
Кампири деярди: «Вой бу бандани,
Қуриб кетибдими бошга бир ҳунар!
Бундоқ, болаларни суюб, эркалаб,
Томорқанинг тоби рўйин кўрсангиз.
Кеча катта ўғлим кетди ўпкалаб.
Эл қатори бундоқ тўйда юрсангиз!»
Хотин деган асли тергайди пича,
Она мерос унга эрни тергамоқ.
Ёғу гўштдан тортиб, мошу унгача
Ғамлаб қўйиган бўлсам!
Уч кун ётмаёқ
Яна гармселли, шамолдара чўл.
Сурувнинг «баг-буғи» янграган қўра.
Шўрва бижирлайди декчада мил-мил,
Гоҳ фонар, гоҳ чироқ чўпонга жўра!
Кимсан Араб чўпон! Ўтган йил колхоз
Мен чолга «Жигули» берди мукофот.
Ўғлимга, ол, дедим, бу ёшларга мос!
Менга шу эшагим — бамисли Ғирот!
Ўрганиб олганман оёқларига,
Ер кўксига тунлар соламан қулоқ.
Суяниб шу содиқ таёқларимга
Ғимирлаб юрсам бас — вақтим бўлар чоқ.
Қору ёмғир демай қадрдон чўлда
Карвон каби ўтган ёшлиги унинг.
— Ўлан-тўшагим шу яйлов маъқулда,
Чўлнинг ҳикмати кўп чўл—жонимга тенг!
Фарзандлар ҳам тиниб-тинчиган бари,
Касби — баракали, манзили — боғ-роғ!
Энди мен ҳам кетсам кампирим сари...
Безовта маърайди бирдан қўзичоқ.
Қоплон, ҳура бошлар. Иргиб турар чол.
Белин ушлаганча ташлайди қадам,
Машина тўхтайди. Улоқча мисол —
Иргишлаб кетишар набиралар жам.
Ўн ёшга яшариб кетади чўпон.
«Ўзингга шукур» деб кўзга ёш олар!
Кекса юрагида ёниб ҳаяжон,
Бўм-бўш чўл бир зумда тўлар-да қолар!

Қайноқ ёшлигига айланиб чўл ҳам
Бобонинг бўйнидан қучади маҳкам!

НАЪРАЛАР

Янграр Ватаннинг шод наъралари...
Кучалар оғзида,
томлар бошида
Ҳаяжон қалқиб ичу тошида
Бонг билан басма-бас
қийқирар,
Ҳайқирар
урушда ўт-олов кечган,
Ном-нишонсиз кетган,
кўксин ўқ тешган
Уруш қурбонларин набиралари...

Москванинг мўл-кўл кўчаларидан,
Рангин юлдузлардай сочилар лаъва.
Тошкентдан то олис Братиславa,
Овулларнинг жим-жит гўшаларидан,
Кремлнинг нуқра гумбазларидан,
Ўрмонларнинг яшил атласларидан
Краснодоннинг шовқин шахта қаърида —
Янграйди Ватаннинг шод наъралари...

Унда келинчакнинг изтироб дуди,
Унда оналарнинг севинч ёшлари,
Ўттиз беш йил излаб қуролдошларин —
Топмаган жангчининг сўнмас умиди,
Ота кўрмай ўсган сағирлар оҳи,
Қора хатдан вайрон бағирлар оҳи,
Унда Ветеранлар хотиралари...
Гумбурлар Ватаннинг дод-наъралари...

Ҳайқиринг, қийқиринг жону жаҳд билан,
Юртим келажаги, шўх полапонлар!
Ёшлик, орзу, қувонч, муҳаббат билан
Шуълаларга чўмсин бу кеч жаҳонлар,
Ҳайқиринг шодумон,
Бирдам ва бардам,
Тинчлик болалари, бир жон, жамулжам!
Ҳайқиринг,
Ватаннинг шод наъралари
Ғалаба Тонгининг набиралари!

ПИОНЕР ЁЗИ ҚАНДАЙ ЎТМОҚДА?

ОРОМГОҲЛАР ҚУЧОҒИДА

Партия ва ҳукуматимиз ёш авлод тўғрисида ғамхўрликни йилдан йилга ошириб бормоқда. Болаларнинг соғлом, ҳар томонлама чиниққан кишилар бўлиб етишишлари йўлида анчагина ишлар қилинди. Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги ва Ўзбекистон касаба союзлари республика Советı болаларнинг ёзги дам олишини намунали ўтказиш учун кўпгина ишларни амалга ошираётир.

Республикамиз пионер ва ўқувчилари ёзги каникул пайтида санаторийлар, пансионатлар, дам олиш уйлари, пионер лагерлари ва санаторийлашган лагерларда дам оляптилар. Ўзбекистон касаба союз ташкилотлари 1979 йилда болаларнинг соғлигини тиклаш учун 13 миллион сўм сарфлади.

Ўнинчи беш йиллик мобайнида республикада еттмишдан ортиқ пионер лагерлари қурилди ва ишга туширилди. 1979 йили мавжуд 401 пионер лагерида 423 минг бола, шунингдек 90 минг қишлоқ ўқувчиси дам олди. Лагерларда барча қулайликлар мавжуд. Спорт майдонлари, чўмилиш бассейнлари, пионер хоналари, кутубхоналар ташкил қилинган, турли тўгарак машғулотлари учун павильон ва устахоналар бор. Ўғил-қизларнинг яхши дам олишида санаторийлашган пионер лагерлари катта роль ўйнаяпти.

1973 йилда бундай пионер лагерлари республикамизда еттита эди. Бу лагерларда ревматизм, тонзилит, нафас олиш йўллари касалланган 5338 бола даволанган эди. Кейинги олти йил ичида санаторийлашган пионер лагерлари беш ҳисса кўпайди. 1979 йили бундай лагерлар сони 42 тага етиб, бу ерда 42 минг бола соғлигини мустаҳкамлади.

1980 йилда 48 санаторийлашган пионер лагерларида юрак-қон томир, сурункали тонзилит ва нафас олиш йўллари касал бўлган болаларгина эмас, балки гепатит, шунингдек, сколиоз ва ошқозон-ичак касалликларига чалинган болалар ҳам даволанадилар.

В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг «Оқтош» пионер лагерида Семашко номли курортология ва физиотерапия илмий-тадқиқот институтида ишлаб чиқилган тавсия бўйича кўпгина профилактик тадбирлар амалга оширилаяпти. Худди шундай усул билан Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг «Синегорье» пионер лагерида ҳам катта ишлар амалга оширилди.

Республиканинг хўжалик ташкилотлари пионер лагерларини ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш борасида катта ишларни амалга оширишмоқда.

Бироқ, барча хўжалик, касаба союз ва соғлиқни сақлаш органлари ҳам санаторийлашган пионер лагерларига етарлича эътибор бермаяптилар. Сирдарё, Сурхондарё ва Қашқадарё областларида фақатгина биттадан санаторийлашган пионер лагери бор. Жиззах, Қашқадарё, Наманган, Фарғона областларида бундай лагерлар фақат икки сменада ишлаяпти.

Областлардаги соғлиқни сақлаш органлари болалар поликлиникаларида санаторийлашган пионер лагерларига юбориладиган болаларни танлаш, уларнинг медицина ҳужжатларини тўғрилаш каби ишларни олиб боришади, даволаш сифатини текшириб туришади. Аммо айрим областлардаги соғлиқни сақлаш бўлимлари ҳозиргача санаторийлашган пионер лагерларига бориб, соғлигини мустаҳкамлаш керак бўлган болаларнинг сонини билмайдилар, бу борада касаба союз органлари билан маслаҳатлашмайдилар. Агар бу ишлар ҳам кўнгилдагидек амалга оширилса, болаларнинг соғлигини мустаҳкамлаш йўлида катта ишлар қилинган бўларди.

Санаторийлашган пионер лагерларининг келажаги порлоқ. Бундай лагерларга талаб анча ортиб бормоқда. Бу лагерлар катта профилактик самара беради ва ўзининг мақсадга мувофиқлигини кўрсатади. Шу билан бирга хўжалик, касаба союз, соғлиқни сақлаш ва халқ маорифи ташкилотлари ўзаро ҳамкорликда республикада йил бўйи ишлайдиган санаторийлашган пионер лагерлари ташкил этишга киришишларини истардик. Агар бу иш амалга ошса, касалга йўлиққан бемор болалар ўқишдан ажралмаган ҳолда соғлиқларини мустаҳкамлаган бўлардилар.

Ҳозирги пайтда санаторийлашган Бутуниттифоқ пионер лагерлари Евпатория ва Анапа шаҳарларида самарали ишлаб турибди. Бу лагерларга республикамиздан бор-йўғи 300 ўқувчини жўнатиш имкониятига эгамиз. Бундай лагерлар республикамизда ҳам ташкил этилса, айни муддао бўларди. Шундай қилиш керакки, келажак авлод катта ҳаётга соғлом, ҳар томонлама ривожланган шахс бўлиб кириб келсин.

К. КОВАЛЕНКО,
Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети врачи.

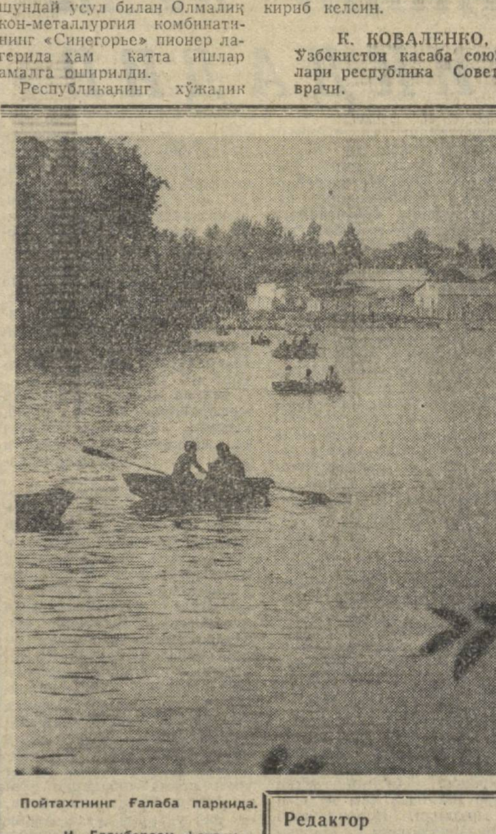

Пойтахтнинг Ғалаба паркида.

И. Глауберзон фотоси.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Геология министрлигининг
ТОШКЕНТ ГЕОЛОГИЯ-ҚИДИРУВ ТЕХНИКУМИ
1980—1981 ўқув йили учун
қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Геология, фойдали қазилма конларини қидириш ва разведка қилиш; фойдали қазилма конларини қидириш ва разведка қилишнинг геофизик методлари; гидрогеология ва инженерлик геологияси; фойдали қазилма конларини қидирув техникаси; тез таъсир ўтказувчи математик машиналар учун программалаштириш (фақат кундузги бўлимга);

Ўрта маълумотлилар ўзбек ва рус группаларига қабул қилинадилар.

ЎҚИШ МУДДАТИ — ИККИ ЙИЛУ ОЛТИ ОЙ.

Техникумга кирувчилар қуйидаги фанлардан имтиҳон топширадилар: рус группасига кирувчилар математика (оғзаки), рус тили ва адабиёти (иншо); ўзбек группасига кирувчилар математика (оғзаки), ўзбек тили ва адабиёти (иншо).

Қуйидаги ҳужжатлар лозим бўлади: директор номига ариза, маълумоти тўғрисида ҳужжат (асл нусхаси), медицина справкаси (286-форма), 4 та фотосурат (3х4 см), амалий иш стажига эга бўлганлар меҳнат дафтарчасининг нусхасини топширадилар.

Паспорт, ҳарбий билет ёки қайд қилинганлиги тўғрисидаги гувоҳнома кўрсатилади.

Кундузги бўлимларга ҳужжатлар 14 августгача, кириш имтиҳонлари—1 августдан 21 августгача қабул қилинади, ўқувчиликка қабул қилиш 22 августдан 24 августгача маълум қилинади.

Сиртқи бўлимга ҳужжатлар 1 октябрдан 30 ноябргача қабул қилинади. Кириш имтиҳонлари—1 ноябрдан 15 декабргача ўтказилади. Ўқувчиликка қабул қилиш 16 декабрдан 25 декабргача маълум қилинади.

КУНДУЗГИ БЎЛИМГА ЎҚИШГА КИРГАНЛАРГА УМУМИЙ ҚОИДАГА АСОСАН СТИПЕНДИЯ, БОШҚА ШАҲАРЛАРДАН КЕЛГАНЛАРГА ЁТОҚХОНА БЕРИЛАДИ.

Техникум адреси: Тошкент шаҳри—95, Қамарнисо кўчаси, 1-уй.

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ЎЗБЕКИСТОН
ГРАЖДАН АВИАЦИЯСИ БОШҚАРМАСИ
ГРАЖДАН АВИАЦИЯСИНИНГ УЧУВЧИЛИК ВА АВИАТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТЛАРИГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ўқишга ўрта маълумотли, саломатлиги танлаган мутахассислигига тўғри келадиган эркак кишилар қабул қилинади. Учувчи, штурман мутахассисликларига 17 ёшдан 22 ёшгача, қолган мутахассисликларга 25 ёшгача бўлган кишилар қабул қилинади.

Билим юрти учувчи, штурман, ҳаводаги ҳаракатларни бошқариш диспетчери, самолётлар ва двигателлар, радио ускуналар, приборлар, самолётларнинг электр асбобларидан фойдаланиш техниклари, самолётни бошқариш ва қўндиришнинг ердаги радио воситаларидан фойдаланиш радиотехниклари ва аэропортларда механизация, ёнилғи-мойлаш воситаларидан техник жиҳатдан фойдаланиш бўйича техник-механиклар, юк ташиш хизмати ва савдо ишлари ходимларини тайёрлайди.

Ўқиш муддати 2 йилу 10 ой.

АРИЗАЛАР, ҲУЖЖАТЛАР ВА МЕДИЦИНА КЎРИГИДАН ЎТКАЗИШ ҚУЙИДАГИ МУДДАТЛАРДА ЎТКАЗИЛАДИ.

Тошкент шаҳрида 25 июлгача. Адрес: Тошкент аэропорт, қабул комиссияси. Телефон: 99-83-17. Кириш имтиҳонлари 4 августгача.

Қорақалпоғистон АССР ва Хоразм областида яшовчилар ҳужжатларини Нукус шаҳрида аэропорт кадрлар бўлимига тақдим этадилар. Кириш имтиҳонлари Тошкент шаҳрида 25 июлгача ўтказилади.

Граждан авиациясининг Ленинград авиатехника билим юртига ҳаво лайнерида пассажирларга хизмат кўрсатишни ташкил этиш бўйича мутахассисликка 17 ёшдан 20 ёшгача бўлган аёллар қабул қилинади. Уларга учувчиликка ўқишга кираётганлар билан бир хил талаб қўйилади.

Граждан авиациясининг билим юртларига киришни хоҳлаганлар ҳужжатларни қимматли хат орқали ёки шахсан тақдим этишлари керак. Билим юрти бошлиғи номига танлаган ихтисоси кўрсатилган ариза, аттестат(асли), иш жойидан характеристика (ишлаб чиқариш стажи бўлган, Совет Армияси сафидан запасга чиқарилган кишилар учун). Ўрта мактабни битирганлар мактабдан олинган характеристикани тақдим этадилар. КПСС аъзолари ва комсомол аъзолари партия ва комсомол характеристикаларини, камида икки йил амалий иш стажига эга бўлганлар меҳнат дафтарчасидан кўчирма (корхона, муассаса бошлиқлари ёки кадрлар бўлими бошлиғи тасдиқлаган бўлиши керак). Колхозчилар колхоз раиси томонидан тасдиқланган меҳнат дафтарчасидан кўчирма (меҳнат стажи 1 сентябргача бўлган муддатга ҳисобланади). 3х4 сантиметрли 6 та фотосурат, медицина справкаси (286-форма).

Ҳаводаги қатновни бошқариш бўйича учувчилик ва диспетчерлик мутахассисликларига кирувчилар руҳий касалликлар диспансери ва бурун бўшлиғи рентген суратини тақдим этадилар.

Паспорт ва ҳарбий хизматга алоқадорлигини билдирувчи ҳужжат қабул комиссиясига шахсан кўрсатилади.

Олий ва ўрта махсус ўқув юртларини битирган кишилардан граждан авиацияси билим юртларига аризалар қабул қилинмайди.

Кириш имтиҳонлари: математика (оғзаки), рус тили ва адабиёти (иншо). Миллий мактабларда рус тилини ўқиганлар иншо ўрнига диктант ёзишлари мумкин. Стипендия умумий асосларда берилади. Билим юртига кириш билан боғлиқ бўлган ўқув юртига бориб келиш сарфи кирувчилар ҳисобидан бўлади. Баъзи масалалар бўйича Ўзбекистон Граждан авиацияси бошқармасининг қабул комиссиясига мурожаат этиш мумкин. Қабул комиссияси адреси: Тошкент шаҳри, аэропорт, телефон: 99-83-17. Шунингдек, барча аэропортларнинг кадрлар бўлимларига мурожаат этиш мумкин.

Билим юрти курсантлари давлат таъминотида бўладилар.

ГРАЖДАН АВИАЦИЯСИНИНГ АКТЮБИНСК ОЛИЙ УЧУВЧИЛИК БИЛИМ ЮРТИ

Ўрта маълумотли, саломатлиги граждан авиациясида учувчилик қилишга яроқли бўлган 22 ёшгача бўлган эркакларни инженер-учувчилик мутахассислигига ўқишга қабул қилади. Ўқиш муддати 4 йилу 2 ой.

Билим юртига киришни хоҳлаганлар билим юртига қимматли хат ва шахсан ариза, аттестат (асли), иш жойидан характеристика, меҳнат дафтарчасидан кўчирма (меҳнат стажига эга бўлганлар), 3х4 сантиметрли 6 та фотосурат, руҳий касалликлар диспансеридан справка. Бурун бўшлиғи рентген сурати (рентгенолог хулосаси билан) топширишлари керак.

Паспорт ва ҳарбий хизматга алоқадорлиги ҳақидаги ҳужжат қабул комиссиясига шахсан тақдим этилади.

ҲУЖЖАТЛАР 25 ИЮЛГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Адрес: 700167, Тошкент шаҳри, аэропорт. Қабул комиссияси.

Медицина кўригидан 29 июлгача ўтказилади.

Кириш имтиҳонлари 1 августдан 21 августгача ўтказилиб, математика (ёзма ва оғзаки) физика (оғзаки), рус тили ва адабиёти (ёзма)дан имтиҳон топширилади.

Курсантлар тўла давлат таъминотида бўладилар. Уларга бепул ётоқхона, озиқ-овқат, ойига 12 сўм стипендия ва кийим-бош берилади.

Справка олиш учун аэропортларнинг кадрлар бўлимларига мурожаат қилиш мумкин.

«АЛМАЛИКГРАДОСТРОЙ»
трестининг
ОҲАНГАРОН ШАҲАРЛАР ҚУРИЛИШИ БОШҚАРМАСИГА
сувоқчи-бўёқчилар,
дурадгорлар

КЕРАК

Меҳнат ҳақи — ишбай-мукофотли, 15 процент минтақа коэффициенти тўланади. Бир йил мобайнида турар жой берилади.

Мурожаат учун адрес: Оҳангарон шаҳри, Октябрь 50 йиллиги кўчаси.

Тошкент шаҳридаги
200-ТЕХНИКА
БИЛИМ ЮРТИ
1980—81 ўқув йили учун
қуйидаги ихтисослар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИГА 8—10 СИНФНИ ТАМОМЛАГАН, 14—15 ВА УНДАН КАТТА ЁШДАГИ ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ҳунар-техника билим юрти қуйидаги ихтисослар бўйича «Миконд» заводи учун кадрлар тайёрлайди: радиодеталларни йиғувчилар (қизлар), радиодеталь контролёрлари (қизлар), токарлар (қизлар ва йигитлар), слесарь-асбобсозлар, фрезерчилар (қизлар ва йигитлар), электр монтажчилар, хрустал буюмларини пардозловчилар (қизлар ва йигитлар), технология ускуналарини созловчи-слесарлар, приборчилар.

Ўқиш муддати — 1 йилдан 3 йилгача.

Бир йиллик ўқиш пайтида ўқувчиларга ҳар ойда 30 сўмдан 70 сўмгача стипендия берилади. Совет Армияси сафларида хизмат қилиб қайтган ҳарбий хизматчилар корхона ҳисобидан қўшимча 46 сўм стипендия оладилар. 3 йиллик ўқиш пайтида ўқувчилар 3 маҳал овқат ва кийим-бош билан таъминланади.

Билим юртини аъло баҳолар билан тугатган ўқувчилар олий ўқув юртларига имтиҳонсиз қабул қилинадилар.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар талаб этилади: директор номига ариза, автобиография, маълумоти ҳақида ҳужжат, паспорт ёки туғилганлиги ҳақида гувоҳнома, яшаш жойидан справка, медицина справкаси (286-форма), иш жойидан ёки ўқиш жойидан характеристика, олтита фотосурат (3х4 см.).

МАШҒУЛОТЛАР — 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳар, Ўзбекистон кўчаси, 106-уй. (2, 6, 12, 14-троллейбусларнинг «Халқлар дўстлиги» метро станцияси, 69-автобуснинг «Олмазор» кўчаси бекати).

В. Д. ЖУРИН НОМИДАГИ МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ЎРТА ОСИЁ ИРРИГАЦИЯ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
(САНИИРИ)
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

бўлимларнинг катта илмий ходимлари: сув хўжалик ишларини механизациялаштириш ва ташкил этиш, гидромелиоратив системалар эксплуатацияси (2 ўрин).

Конкурс муддати — 27 июлгача.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Я. Колас кўчаси, 24-уй.

ЎРТА ОСИЁ РАНГЛИ МЕТАЛЛУРГИЯ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ВА ЛОЙИҲА ИНСТИТУТИ
лабораториялар бўйича
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

симоб ва симобли хом ашё сектори мудири — оғир рангли металлар, сурма ва симоблар пирометаллургияси;
катта илмий ходимлар: тадқиқотлашнинг ядро-физика методлари (2 ўрин), гидрометаллургия, кон геологияси;
мудир: механизациялаштириш сектори.

Конкурс муддати — 6 августгача.

Конкурсда фан докторлари ва кандидатлари ҳамда санаб ўтилган ихтисослар бўйича бой иш тажрибасига эга бўлган юқори малакали мутахассислар қатнашишлари мумкин.

Конкурс шартларига мувофиқ тайёрланган ҳужжатлар институт директори номига қуйидаги адрес бўйича юборилсин: 700000, Тошкент шаҳри, Пушкин кўчаси, 59-уй. «Средазнипроцветмет».

Ўзбекистон ССР Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлиги коллегияси, партия ва касаба союз ташкилотлари министр ўринбосари М. М. Хўжаевга отаси

Музаффар Юнусович ХЎЖАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СССР Медицина фанлари академиясининг Д. И. Ивановский номидаги вирусология илмий-тадқиқот институти Ўзбекистон филиалининг коллективи институт лабораториясининг мудири А. К. Йўлдошевга онаси

Инобат АЗИМОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ФАН-ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

ОҚОВА СУВЛАРНИ ЖИЛОВЛАБ

Чирчиқдаги «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмасида оқова сувларнинг никель, хром, мис. рух ва нитратлар билан ифлосланиши белгиланган нормадан ошиб кетмаслигини назорат қилиб туриш имконини берадиган махсус мослама — схема яратилди. Унда саноат йўли билан кўплаб ишлаб чиқарилаётган сигнализатор ҳамда дифференциал-трансформатор ўлчов схемаси ҳам бўлган регистратор қўлланилмоқда.

Башарти оқова сувлар рисоладагидек бўлса, кўрсаткич миллари «норма» ҳолатида туради. Борди-ю, бирон-та қўшимча модда белгиланган миқдордан ошиб кетса, миллар ҳам, регистратор ҳам ўзгаради. Корхоналарга оқова сувларнинг ифлосланишини камайтиришда қўл келадиган бу янгилик саноатнинг турли тармоқларига жорий этиш учун тавсия қилинди.

ЁРДАМЧИ СТЕНД

«Узмежавтодортранс» республика автомобиль йўллари бошқармасининг 56-автокорхонасида ихтирочи О. Челноковнинг таклифи билан ЯМЗ-236 ва ЯМЗ-238 двигателларини бўлакларга ажратиш ва йиғиш учун махсус стенд яратилди. Илгари бу иш эргономика, техника хавфсизлиги талабларига хилоф равишда тўғридан тўғри верстак устида бажарилар, ноқулай ва унинг устига кўп меҳнат талаб этар эди.

Стенд ремонтчилар учун ажойиб ёрдамчи бўлиб қолди. Унинг тузилиши оддий, ўзи фойдаланишга қулай ва жуда ишончлидир. Стенднинг қўлланилиши иш сифати, меҳнат унумдорлиги ва ишлаб чиқариш маданиятини оширади. Энг муҳими, техника хавфсизлиги талабларига тўлиқ жавоб беради. Янгилик республикамиз автотранспорт корхоналарида қўлланилмоқда.

(УзНИИНТИ материаллари асосида).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время 9.40 — Гимнастика 10.05 — Концерт. 10.35 — Ҳужжатли фильм. 12.05 — Орёл шаҳри баянчилар триоси чалади 12.20 — Ҳужжатли фильм 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 15.50 — М. Глинка. Катта секс. 16.15 — Архангельское музей чорбоғи 17.05 Электрониканинг саргузашти. Бадиий фильм. 3-серия. 18.10 — Ҳужжатли фильм. 19.05 — Ҳамма нарсани билишни истайман. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Халқ оҳанглари. 19.40 — Меҳнат шон-шуҳрати байроқдорлари. 19.55 — Сайроқи қуш кимникига қўнди? Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Ҳужжатли кинокамера. 23.35 — Дунё воқеалари.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I.

11.30 — Баҳорги ўйинлар. 11.50 — Мультипанорама. 12.30 — Санъат гунчалари. 13.05 — Ҳужжатли фильм. 13.30 — Ў. Усмонов. Гирдоб. Видеофильм. 2-қисм. 18.20 — Ёшлик. 18.45 — Олимпиадага йўл. 19.00 — Концерт. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Жаҳон адабиёти дурдоналари. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Озуқа ишлаб чиқариш резервлари. 22.20 — Ў. Усмонов. Гирдоб. Видеофильм. 3-қисм.

II.

20.05 — Янгиликлар. 20.25 — Болалар учун фильм. 20.40 — Абитуриентлар учун. 21.40 — Цабуния. Телефильм. 21.55 — Такрорий тўй. Бадиий фильм.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — М. Ҳасанова, М. Дадабоева Исмоил ва Исроил Ваҳобовлар куйлайди. 9.30 — Бахт қўшиқлари. 12.10 — Ўзбекистон ишчиси. 13.00 — Чорвачиликни мустаҳкам озуқа базаси билан таъминлайлик. 13.30 — Эстрада концерти. 14.00 — Сабзавоткорлар беш йиллик вахтасида. 18.30 — Элга хизмат — олий ҳиммат. 18.40 — Ёшлик. 19.45 — Музикали танаффус. 20.25 — Совет Армияси жангчилари учун концерт. 20.50 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 21.00 — Илҳомбахш меҳнатимиз — КПСС XXVI съездига. 21.20 — Чорвачилик комплекслари — давр талаби. 22.30 — Мақом кечаси. 23.20 — Дам олиш концерти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси. 700000, Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор— 33-65-45, 32-53-04, редактор ўринбосарлари — 33-06-83, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05, масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05, секретариат — 33-72-83, 32-53-06; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19, марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси 32-55-70, халқаро ҳаёт — 32-54-18, саноат, транспорт ва капитал қурилиши— 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09, қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат —33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20; 32-54-18, фан мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24, ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27, хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 33-35-53, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13, иллюстрация — 32-57-22, коммунистик тарбия — 32-54-29, стенографистка — 33-73-43, 32-54-05, жамоатчилик қабулхонаси — 33-89-26, 32-52-26; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20, Самарқанд — 5-19-71; Сирдарё — 2-05-27, Сурхондарё — 3-92-36, Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона —4-20-84; Наманган — 6-79-92; Андижон — 4-48-65; Жиззах — 31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94, Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. — 03067. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Б. — 165. 6